

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
JAVNE RASPRAVE O PRIJEDLOGU ZAKONA O VISOKOM, SUDSKOM I
TUŽILAČKOM VIJEĆU BiH U ORGANIZACIJI USTAVNOPRAVNE KOMISIJE
PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
održane 21.01.2026. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
ALBIN MUSLIĆ

Dame i gospodo, u skladu sa Zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 22.12.2025.godine Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma je dobila zadatak da provede javnu raspravu o Prijedlogu zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH.

Dakle poštovani članovi Parlamentarne skupštine BiH, poštovani predstavnici Vijeća ministara, poštovani predstavnici pravosudnih institucija u BiH, poštovani predstavnici Udruženja sudija i tužilaca, poštovani predstavnici akademske zajednice u BiH, poštovani predstavnici međunarodnih organizacija, dragi gosti, dame i gospodo.

Otvaram Javnu raspravu o Prijedlogu zakona o Visokom, sudskom i tužilačkom vijeću BiH u organizaciju Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma PSBiH. Naime, Predstavnički dom PSBiH je na svojoj 36. hitnoj sjednici, a koja je održana 22.12.2025. godine usvojio Prijedlog zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH u prvom čitanju, a čiji su predlagači poslanici Darko Babalj, Branislav Borenović, Mira Pekić, Nenad Grković i Mladen Bosić. Zatim je Predstavnički dom na istoj sjednici usvojio i zaključak na osnovu kojeg je zadužena Ustavnopravna komisija da u roku od 30 dana provede javnu raspravu o ovom Prijedlogu zakona, kao i da se od strane Evropske komisije za demokratiju kroz Venecijansku komisiju, VSTV BiH, te relevantnih i udruženja sudija i tužilaca u BiH zatraže mišljenja o predloženom Prijedlogu zakona. Postupajući u skladu sa nadvedeni Zaključkom Ustavnopravna komisija je uputila dopise svim navedenim institucijama i njihova mišljenja će biti sastavni dio i prilog Izvještaju o rezultatima javne rasprave koju će Ustavnopravna komisija podnijeti Domu.

Tokom pripreme javne rasprave stigla su mišljenja VSTV-a BiH od 15.01. i 19.01.2026. godine. Mišljenje Direkcije za evropske integracije, Mišljenje Udruženja sudija u Federaciji BiH, Udruženja sudija Republike Srpske, Udruženja tužilaca u FBiH i Udruženje tužilaca u Republici Srpskoj.

Komentar Udruženja sudija FBiH, Ogranak Kantona Sarajevo ovom Prijedlogu zakona kao i prijedlozi amandmana iz Transparency Internacional-a u BiH koja su dostupna na internetskoj stranici PSBiH u dijelu koji se odnosi na ovu javnu raspravu. Također, stigao je i odgovor iz Venecijanske komisije BiH sa molbom da im se dostavi prijevod teksta Zakona na engleskom jeziku sa preciziranom listom svih razlika u ovom tekstu Prijedloga zakona o odnosu na tekst Nacrta zakona na koji je Venecijanska komisija dala Mišljenje u martu 2025. godine. Takođe, Venecijanska komisija je iz protokolarnih razloga zatražila da se zahtjev za mišljenje o Prijedlogu

zakona uputi Venecijanskoj komisiji pod sredstvom predsjedavajućeg Predstavničkog doma PSBiH sa pripadajućim priložima.

Cilj javne rasprave je razmjena mišljenja svih učesnika, rezultati javne rasprave trebaju doprinijeti pronalaženju adekvatnih rješenja usklađenih sa stavovima Evropske komisije, a posebno sa stavovima iz Mišljenja Venecijanske komisije iz marta 2025. godine u kojem je istaknuto da Zakon o VSTV-u mora u potpunosti biti usklađen sa evropskim standardima.

Pozivam sve prisutne da svojim učešćem doprinesu postizanju cilja javne rasprave, te molim sve goste koji dosada nisu popunili potvrdu učešća u javnoj raspravi da to učine zbog evidencije prisustva i dokumentacije o javnoj raspravi.

Također, komentare i primjedbe na tekst Prijedloga zakona možete dostaviti nakon održavanja javne rasprave najkasnije do kraja ovog mjeseca na email adresu navedenu u Javnom pozivu. Također, molim sve poslanike uključujući i članove Ustavnopravne komisije da amandmane na tekst ovoga Prijedloga zakona dostave u istom roku do 31.01.2026. godine. Ustavnopravna komisija će nakon toga sve amandmane dostaviti Direkciji za evropske integracije i VSTV-u BiH radi pribavljanja njihovih mišljenja. Kada stignu sva potrebna mišljenja biće zakazana ponovo sjednica Ustavnopravne komisije posvećena amandmanskoj fazi na ovaj Prijedlog zakona.

Također, predlažem da ova javna rasprava bude podijeljena u dva dijela, prvi dio bi bio uvodna izlaganja predlagača zakona i svih učesnika u trajanju do 60 minuta uz jednu sugestiju, da izlaganja ne traju duže od pet minuta. Nakon toga bi bila jedna kratka kafe pauza u trajanju do 15 minuta i drugi dio bi bio zapravo završni, dakle završna izlaganja svih učesnika i eventualni prijedlozi zaključaka u trajanju do 60 minuta.

Također, posebno želim da istaknem i da pozdravim ovdje prisutne medije koji prate ovu javnu raspravu.

U skladu sa našim protokolom koji je prethodno definiran već putem stručne službe Ustavnopravne komisije zaprimio sam određeni broj prijava u pogledu diskusije na predmetni Prijedlog zakona, no prije nego što otvorim javnu raspravu ja ću pitati predlagače ovog Prijedloga zakona da li imaju potrebu da dodatno se obrate ovdje prisutnim na javnoj raspravi kako bi dodatno obrazložili Prijedlog zakona ili ne?

Evo kolega Bosić kao jedan od predlagača je saopćio da će se oni javiti u toku javne rasprave. Ovim smo ispunili sve formalno-pravne preduslove da se započne sa radom u okviru ove javne rasprave.

Prva prijava odnosi se na gospođu Ivanu Korajlić iz Transparency International-a u BiH, te pozivam gospođu Korajlić da se obrati ovdje prisutnim. Izvolite. Molim samo da uključite mikrofonski zbog stenograma.

IVANA KORAJLIĆ

Hvala puno. Nije ovaj baš najbolja situacija kad ste prvi da se javite, ali dobro.

Prije svega evo pozdravljam sve prisutne i pozdravljam uopšte i inicijativu i organizaciju javne rasprave i mislim da bi ovo trebala biti praksa koja bi trebala da se održava za sve relevantne propise koji se predlažu i usvajaju u PSBiH.

Nažalost imali smo tu situaciju da smo imali dva paralelna procesa, dva paralelna prijedloga koja su u opticaju što isto ne doprinosi procesu i efikasnosti procesa usvajanja novog zakona o VSTV-u koji svakako traje jako dugo. Mi smo dostavili konkretne komentare i prijedloge za unaprijeđenje ovog teksta tako da ja neću ići pretjerano u detalje samih prijedloga, ali ću se osvrnuti na one najvažnije stvari za koje smatramo da su sporne u ovoj verziji Prijedloga i na koje se treba svakako fokusirati u narednom periodu da se unaprijede. Prije svega radi se i o najvažnijim odredbama vezanim za sastav VSTV-a gdje ponovo imamo odredbe koje ne unaprijeđuju proces koji je dosada tekao o odredbe koje su sada u postojećem Zakonu o VSTV-u i gdje opet se ostavlja ogroman prostor za zloupotrebe vezano za etničku raspodjelu pozicija u VSTV-u gdje se i dalje propisuje proces žrijebanja koji otvara prostor za manipulacije, posebno kada uzmemo u obzir da u drugom članu je predviđena komisija koja određuje pravila žrijebanja u kojoj imamo i dominantno učešće izvršne vlasti koja na ovaj način može da vrši pritisak i uticaj na način izbora predstavnika zakonodavne vlasti. Sa druge strane, i dalje ostaje etnički, primat dakle etničke pripadnosti u odnosu na sve ostale kriterijume i ono, naši prijedlozi idu u smjeru toga da se jednostavno osigura na neki način slobodan izbor kroz minimalnu kvotu koja će se osigurati ukoliko se tek onda ne osigura ta minimalna kvota da se ide na korekcije, ali da u svakom slučaju ne smijemo imati situaciju gdje će se unaprijed znati iz koje institucije, sa kojeg nivoa ide koji pol i koja etnička pripadnost jer samim tim se unaprijed osigurava da se unaprijed praktično i zna ko su potencijalno osobe koje će biti izabrane, da ne govorim i da preporuke Venecijanske komisije idu u smjeru odstupanja ili praktično od toga da se etnička pripadnost ne stavlja kao prioritet.

S druge strane ono što smatramo isto jako važnim, a to je pitanje regulisanja sukoba interesa članova VSTV-a gdje ove ponovo ostavljeno vrlo okvirno i ostavljeno na podzakonske akte što opet dolazimo u situaciju da će članovi VSTV-a sami sebi određivati pravila šta je sukob interesa i da bi to trebalo definitivno zakonom definisati. Mi smo predložili konkretno i kako bi trebale izgledati odredbe i u smislu nespojivosti i u smislu postupanja u situacijama sukoba interesa, posebno kada govorimo o situacijama kao što su naprimjer imenovanja člana porodice u pravosuđe i slično, gdje praktično zagovaramo da se vrate stara pravila koja su bila starim Pravilnikom o sukobu interesa VSTV-a. I inače smatramo da ne treba previše, pogotovo ovih važnih odredbi zakona i važnih procesa i pravila ostavljati podzakonskim aktima jer su ona podložna čestim promjenama, podložna su prilagođavanjima u odnosu tome kako kome odgovara u kojem trenutku, u kojem sastavu Vijeća ili pojedincima iz samog Vijeća i da bi trebalo što više pogotovo kada se radi o ovim važnim odredbama definisati samim Zakonom.

Na kraju ću se samo još osvrnuti i na pitanje izvještaja o imovinskom stanju, odnosno gdje i dalje ostajemo pri tome da ostajemo pri tome da bi trebalo osigurati prije svega adekvatnu transparentnost, propisati jasnije pravila vezano za same registre i objavljivanja imovinskih kartona, ali s druge strane vezano za to na koga se sve odnose odredbe odnosno ko je sve uključen

u prijavljivanje Izvještaja o imovini, da definitivno treba na sve bliske srodnike da se odnose ove odredbe.

Ja ću ovdje stati, vjerujem da će i druge kolege iz organizacija civilnog društva imati dodatne prijedloge i komentare. Ono samo što bih htjela da naglasim na kraju, da se zaista nadamo da će prijedlozi koji dođu kroz ovu javnu raspravu biti uzeti u obzir i da će se kroz Izvještaj o javnoj raspravi adekvatno i obrazložiti i eventualno zbog čega određeni prijedlozi nisu uzeti u razmatranje ili zbog čega nisu prihvaćeni, te također da se nadamo da ukoliko se nastavi ovaj drugi paralelni proces sa Prijedlogom koji dolazi iz Vijeća ministara, da se takođe na isti način treba organizovati javna rasprava.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem, naročito u dijelu iznesenih sugestija, kao i poštivanja definiranog vremena.

Sada pozivam drugu prijavljenu osobu, a riječ je o vršiteljici dužnosti predsjednice Vrhovnog suda Federacije BiH, gospođa Dugonjić Božidarka. Izvolite.

BOŽIDARKA DUGONJIĆ

Ja se zahvaljujem na prilici da se obratim na ovoj javnoj raspravi. Najprije želim da kažem da Vrhovni sud FBiH pozdravlja donošenje i ovog i svakog drugog zakona koji nas približava Evropi, ali isto tako naša je dužnost da insistiramo na kvalitetu takvih zakona i njihovoj utemeljenosti kako na Ustavu ove države, tako i na Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kada je u pitanju ovaj konkretni prijedlog, u namjeri da doprinesemo kreiranju zakonskog rješenja koje je funkcionalno, provedivo i usklađeno sa evropskim standardima, mi smo, mi ćemo da dostavimo naše pismeno mišljenje u ostavljenom roku, a ja bih sad samo ukratko se osvrnula na ovo što sudije Vrhovnog suda smatraju najbitnijim. Najprije mi smatramo da ovaj Zakon mora da osigura da o pitanjima koja se odnose na status sudija, bilo pojedinačno ili općenito odlučuje većina sudija, međutim u ovom Prijedlogu ostavljen je prostor da takve odluke mogu biti donesene i većinom nesudskih članova Vijeća, konkretno to je član 50. stav (2). Nakon toga je bitno ukazati da Zakon o VSTV-u ne smije da bude u suprotnosti sa drugim sistemskim zakonima primjera radi u suprotnosti sa Zakonom o sudovima, jer u pitanjima prijedloga koji se odnosi na period ocjenjivanja sudija i na ocjenjivača prijedlog je u suprotnosti sa ovim Zakonom i onda je neophodno da se u prelaznim odredbama predvidi usaglašavanje ovih zakona.

Također, mi izražavamo rezervu u pogledu imenovanja sudija putem premještanja internog konkursa na način kako je to zamišljeno u ovom Prijedlogu jer smatramo da odredbe formulirane na ovaj način dovode u pitanje dostupnost sudijskih pozicija svima pod jednakim uvjetima. Također zabrinutost izaziva i Prijedlog odredbe 123. koja ne predviđa ograničenje mandata predsjednicima sudova, glavnim tužiteljima i zamjenicima glavnih tužitelja jer to onda proizvodi realnu mogućnost da imate jednu osobu na funkciji beskonačno. Smatramo znači da je ovo potrebno ograničiti na dva uzastopna mandata. Također, smatramo nepotrebnim i neopravdanim zapravo uvođenje kvalifikacionog testiranja za kandidate na pozicije sudija i tužitelja koji dolaze

iz pravosuđa, a posebno se to odnosi za kandidate koji apliciraju za pozicije u najvišim sudovima, jer ako prijedlog već povećava onaj objektivni uvjet da je to osam godina rada u pravosuđu, zaista se čini besmislenim za takve kandidate provoditi kvalifikaciono testiranje.

Također smo zabrinuti zbog odredbi koje isključuju primjenu drugih zakona i to zakona koji mogu imati osnov u Ustavu BiH ili u Evropskoj konvenciji, konkretno radi se o odredbi člana 176. stav (5) pridružiću se kolegici iz Transparency International-a također smatramo da je Prijedlogom ostavljeno mnogo suštinskih pitanja na rješavanje podzakonskim aktima.

Odredbe Prijedloga koja se tiču imovinskih provjera sudija daju preširoka ovlaštenja jednom administrativnom tijelu u okviru Vijeća, mislim na Odjel na provođenje postupka po izvještajima do te mjere da se faktički prenosi nadležnost Vijeća za poništenje imenovanja putem negativnog Izvještaja. Pri tome je uvjetovanje stupanja na dužnost kako članova VSTV-a tako i sudija i tužitelja pozitivnim ishodom provjere jedno svojevrsno prejudiciranje odnosno unaprijed izraženi stav da će ishod provjere biti negativan, a na taj način ujedno može doći i do blokiranja rada VSTV-a i može se dovesti u pitanje efikasnost rada pravosudnih institucija zbog nedovoljnog broja sudija ili tužitelja. I evo digresiju da napravim, smijem se malo i našaliti, ja sam upravo u toj situaciji da sam vršiteljica dužnosti samoj sebi. Ja sam imenovana predsjednica Vrhovnog suda FBiH koja vrši dužnost samoj sebi do okončanja provjera imenovanja.

Također, vrlo ću još kratko mišljenja smo da dodatna imovinska provjera nema opravdanja ukoliko je ishod redovne provjere pozitivan jer se ovdje očigledno radi o provjerama koje nadilaze uobičajenu provjeru finansijske situacije podnositelja izvještaja, a posebno ću vas pozvati da obratite pažnju i na važne evropske dokumente poput Mišljenja Konsultativnog vijeća evropskih sudija, broj 21. iz 2018. po kojem zakonodavac po pitanju obima provjere sudija ne može preći onu granicu koja vodi u masovne finansijske istrage, dubinske provjere porijekla imovina bez povoda naravno, i trajni finansijski nadzor.

Zabrinutost naša se odnosi i na član 180. Prijedloga koji propisuje da Odjel koji sam pomenula donosi niz internih akata poput dodatni kriterija rizika, metodologiju rada, postupak provjere i analize podataka i procjenu troškova, a ti akti su trajni, znači povjerljivi su i dostupni isključivo Odjelu i stručnjacima za vanjsko praćenje. Takvo zakonsko rješenje onemogućava bilo kakvu predvidljivost u postupanju Odjela, kao i kontrolu pravilnosti primjene tih akata od strane tih akata od strane Odjela i mislim da je svima jasno da otvara jako širok prostor za manipulacije i on je suprotan osnovnom zahtjevu za transparentnošću postupaka izvještavanja o imovini. Time se s druge strane potpuno onemogućava podnosilac Izvještaja o imovini protiv kojeg je pokrenut disciplinski postupak da u tom postupku osporava disciplinsku tužbu podnesenu temeljem negativnog izvještaja Odjela. Nema ni u Prijedlogu znači, ni mogućnosti sudske zaštite u slučaju poništenja imenovanja što je opet suprotno osnovnim ustavnim i konvencijskim garancijama zaštite osnovnih ljudskih prava.

I završit ću sa odredbom člana 207. Prijedloga koja potpuno uskraćuje pravo uvida sudiji i tužitelju u sve one dokaze koji stoje protiv njega u toku disciplinskog postupka.

Zahvaljujem se, evo nadam se da nisam prekoračila vrijeme.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem naravno na vrlo sadržajnom izlaganju i djelimičnom poštivanju vremena, ali imamo mi dovoljno vremena, vrlo je bitno pitanje tako da iako se prekorači koja minuta, to uopće nije nikakav problem.

Sljedeći prijavljeni je gospodin Džidić Denis, BIRN BiH. Izvolite.

DENIS DŽIDIĆ

Dobar dan, hvala lijepa.

Ja ću isto biti prilično kratak, da se ne ponavljam sa kolegicom Korajlić iz Transparency International-a, mi smo kao dio inicijative za monitoring EU integracija također onaj negdje zajedno sa Transparency-ijem tako da podržavamo sve ove pisane amandmane koje su oni predložili. U kontekstu nekih stvari koje bih volio potencirati sa aspekta medijskog rada i ono što Balkanska istraživačka mreža prati naravno ovaj dio sastava Vijeća koji stavlja fokus sa etničku pripadnost je također nama sporan, a također bih volio naglasiti činjenicu da unutar ovoga Prijedloga zakona se ne predviđa da ta etnička kvota se negdje završava sa izborom idućeg sastava Vijeća. To je nešto što je Venecijanska komisija posebno tražila da kada se završi, da se napravi određena vrsta grejs perioda da eventualno u jednom ili dva mandata se negdje toleriše određena veća, veći fokus na izbor po etničkoj pripadnosti, a nakon toga da se smanji. Ono što bi bio naš prijedlog u kontekstu amandmana jeste da se to vrati u zakon, da se negdje stavi da je to samo za ovaj mandat, ili eventualno maksimalno za dva mandata.

Pored toga u kontekstu transparentnosti za Izvještaj o imovini, tu je posebno mislim važno sa aspekta medijskog rada, transparentnosti, nekog nadzora civilnog društva nad cijelim ovim procesom. Mislim da ovo trenutno zakonsko rješenje je dosta manjkavo po tom kontekstu. Ovaj, tu posebno bi preporuke bile da se prilikom provjera imovinskih kartona negdje vrši provjera

ALBIN MUSLIĆ

Oprostite, ja se izvinjavam možete li se samo malkice približiti mikrofonu. Neki od članova ne čuju.

DENIS DŽIDIĆ

Naravno.

U kontekstu provjera ovih izvještaja o imovini, tu posebno imamo više preporuka koji su posebno fokusirani na pitanje transparentnosti. Mimo toga, ono što bi važno bilo popraviti u kontekstu ovog trenutnog Prijedloga zakona i ovoga što trenutno imamo važećeg zakonskog rješenja jeste da se obavezno vrši provjera imovine srodnika koji ne žive u istom domaćinstvu, jer trenutno imamo provjere isključivo srodnika koji žive u istom domaćinstvu, i vrlo je lako na taj način skloniti imovinu i vlasništvo nad njom.

Također, trenutno imamo u kontekstu dodatnih provjera jedan vrlo mali prag od samo 1% obaveznih dodatnih provjera. To mislimo da u kontekstu trenutnog stanja, ovoga što imamo da bi

bilo potrebno povećati na nekih makar 10%. U kontekstu transparentnosti tu ima niz stvari koje posebno važno da se poprave u kontekstu objavljivanja, obaveznog objavljivanja imena i prezimena i ono što je posebno nama važno i na čemu insistiramo jako dugo vremena jeste obaveza objavljivanja rasporeda disciplinskih ročišta sa imenima i prezimenima javno na stranici VSTV-a kako bi se osiguralo i olakšalo novinarima da mogu pratiti ova ročišta. Trenutno imamo situaciju da je podignuto nekih šest disciplinskih tužbi. Pet od njih će biti aktivno, ovaj, i da i dalje nemamo informaciju javno o tome kada će biti ta ročišta, na koji način će se moći pratiti što negdje onemogućava novinare u zakonskoj mogućnosti da prate ova ročišta.

Toliko. Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem gospodinu Džidiću.

Sljedeća se prijavila delegatkinja u Domu naroda državnog parlamenta, gospođa Pendeš, a neka se pripremi kolega Bosić iz Predstavničkog doma. Kolegice, izvolite.

MARINA PENDEŠ

Zahvaljujem. Uvažene dame i gospodo.

Želim kazati i na neki način se složiti sa određenim brojem govornika kada govorimo o člancima 8., 74. pa i ovih 123., 176. i 180., jer smatram da upute Venecijanske komisije u ranijim mišljenima na Zakon o VSTV-u su bile da se vodimo stručnošću, što podržavamo prilikom odabira članova VSTV-a, ali osiguravajući sve različitosti u BiH, regionalne, spolne, pa tako i etničke. Govoreći o etničkim razlikama to bi trebao biti naš kamen zaglavni, a ne razlog spoticanja i različitog mišljenja. Iz Prijedloga koji je dostavljen je vidljivo da će se to regulirati Pravilnikom što je u suprotnosti sa Mišljenjem Venecijanske komisije i smatram, kao što je gospođa Korajlić govorila da je jako bitno da se sve što se može riješiti riješi Zakonom, a ne pravilnicima, jer time prenosimo odgovornost na nekoga sutra, a ta odgovornost na neki način može biti upitna.

Mene zanima kada su u pitanju predlagači zašto su izbjegli to regulirati zakonom i na taj način implemetirati ne samo stavove Venecijanske komisije, nego i uvažiti sve različitosti u BiH. ovo pitam iz razloga što sam nedavno dobila službenu informaciju o vrlo malom broju sudaca na Vrhovnom sudu FBiH koji se izjašnjavaju kao Hrvati ili Hrvatice, a slična situacija je i sa Tužiteljstvom i samim VSTV-om. Srazmjer je takav da bi se čak ponekad moglo govoriti o diskriminaciji. Do nedavno su se na rukovodećim pozicijama u VSTV-u nalazili pripadnici samo jednog konstitutivnog naroda, a 80% šefova se izjašnjavalo također kao pripadnik jednog konstitutivnog naroda, a ne Hrvata svakako. Kao izaslanica se zalažem da stručnost bude prioritet i na prvom mjestu, ali jednako tako zahtijevam da se poštuju temeljna načela BiH, a to ne znači ukoliko govorimo o etničkoj pripadnosti da je to nešto što je problematično. To nije, na tome se zasniva Ustav BiH i na tom se zasniva Bosna i Hercegovina.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem uvaženoj delegatkinji Pendeš.

Sada pozivam kolegu Bosića. Izvolite.

MLADEN BOSIĆ

Hvala predsjedavajući. Zahvaljujem se svima koji su došli na ovu javnu raspravu. Sudeći po vama, ovo je vrlo interesantna tema i na neki način suštinska tema, ne samo ovog Zakona, nego suštinska tema za naše društvo odnosno za rad pravosuđa koje je ključni element uređenja države. Ako ne radi pravosuđe, ne radi ništa drugo.

Ja ću se osvrnuti na pozadinu, znači na nešto što je iza ovog Zakona sa pitanjem zašto smo mi kao opozicija predložili Zakon o VSTS-u? Napomenut ću vas da je to bila obaveza u zahtjevima EU na putu za pristupanje Evropskoj uniji BiH i da je početkom ovog mandata vladajuća koalicija usvojila zakon koji je imao čudnu odredbu da će do kraja 2025. godine biti usvojen novi zakon i to je bio neki privremeni zakon koji bi trebao da pošalje sliku u EU kako ovdje vlast rješava probleme. Znači 2025. je bila na izmaku i sve je ovdje bilo zaglavljeno i mi smo smatrali da mi treba da damo doprinos da se ta situacija otkoči. To je znači jedan razlog zbog neaktivnosti i neizvršavanja svojih obaveza od strane vlasti BiH mi smo se odlučili da kao poslanički klub koji je u opoziciji predložimo taj Zakon. Drugi razlog je što smo svjesni da je ustvari pravosuđe ključ svih problema u BiH, da ukoliko bi pravosuđe bilo nezavisno i radilo svoj posao, situacija i ekonomska i politička bi bila sasvim drugačija. Mnogi zakoni koji se ne primjenjuju onako kako su napisani ukoliko bi se primjenjivali svakako bi izmijenili u mnogome i političku strukturu u BiH, ali i sve ostale aspekte života. Osnovni činilac koji bi trebao da obezbijedi funkcionisanje pravosuđa je upravo VSTS. Mnogobrojne afere koje se dešavaju, evo recimo sa zadnjim izborima i krađama na zadnjim izborima koje je utvrdila Centralna izborna komisija ne bi se dešavale da je pravosuđe uradilo svoj dio posla i evo sad poslije tih konstatacija uradilo nešto na procesuiranju onih koji su učestvovali u krađama izbora. Mi idemo u ponovljene izbora, a pravosuđe bar prema mojim saznanjima nije uradilo ništa da se kazne oni koji su u prethodnom mandatu vršili falsifikovanje izbora i na taj način doveli koruptivnim sredstvima doveli korumpiranu vlast na nivo za koji je bila izbori. Prema tome, naš motiv je taj, šta smo uradili? Mi nismo oni koji imaju iza sebe stručne službe, mi smo opozicija sa ograničenim resursima i odlučili smo da ono što je dogovoreno u okviru skupštinske većine kao budući Prijedlog ovog zakona mi uzmemo kao svoj prijedlog jer smo procijenili da je to moguće da prođe kao zakon zbog raznih nesuglasica koje se vrte. Da sam se ja pitao, ja sam potpisao taj prijedlog, taj prijedlog bi izgledao mnogo drastičnije nego što je ovaj Prijedlog. Ovaj Prijedlog je ovakav zato što smo računali da možda mogu probuditi svijest kod poslanika o potrebi donošenje ovoga, pa makar to i ne bilo savršeno, ali nešto što bi moglo proći na neki način otkočiti procese u BiH, ne samo u okviru pravosuđa, nego i u okviru svih ostalih segmenata života.

Znači, Bosni i Hercegovini je potreban mnogo rigorozniji zakon i potrebna je reforma pravosuđa koja bi vratila povjerenje građana u pravosuđe. Da bi se to uradilo taj zakon bi morao imati i preispitivanje svih onih elemenata koji su dosada doprinijeli tome da pravosuđe bude zavisno prije svega od politike i od kriminala. Znači evidentni slučajevi odluka pravosudnih organa koji su išli u korist korumpiranih političara i u korist kriminalaca bi morali biti preispitani i oni iz pravosuđa koji su učestvovali u tom bi morali biti eliminisani iz pravosuđa ukoliko želite da se vrati povjerenje građana u pravosuđe. Nažalost, to u ovoj situaciji, u ovoj političkoj situaciji i odnosima, u ovom trenutku nije moguće i zato je ovaj prijedlog ovakav kakav jeste. Znači mi čujemo primjedbe da je suviše rigorozno ispitivanje imovine tužilaca i sudija. Ja mislim da je to

suviše labavo napravljeno. Ali evo, prijedlog je ovakav zato što smo mislili da je možda mogao proći.

Toliko, da objasnim pozadinu i suštinu zašto je ovo ovako, a da ima primjedbi ima, imam i ja primjedbi. Znači ovo je neki najmanji zajednički sadržilac u našoj dobroj namjeri da se na neki način otkoče procesi ne samo u pravosuđu nego i u ostalim segmentima života.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem uvaženi kolega, naročito u ovom nekakvom hajmo reći background-u cijelog procesa usvajanja ovoga i predlaganja ovoga Zakona.

Sljedeći se po mom rasporedu prijavio šef Odsjeka za vladavinu prava Misije OSCE-a u BiH, gospodin Ralph Bunche. Izvolite.

RALPH BUNCHE
(PREVODITELJICA)

Hvala vam. Želim zahvaliti predlažućima ovoga Zakona što su donijeli Zakon i kao što je gospodin Bosić kazao, hvala Komisiji što imaju ovu javnu raspravu i što ste omogućili Misiji da dođe ovdje i da vam se obrati. Hvala vam.

Mi pratimo Zakon i razvoj situacije o VSTV-u već nekoliko godina i kroz čitav proces mi naglašavamo da mora biti inkluzivniji i transparentniji proces odlučivanja. Imamo smjernice ... i OSCE-a o zakonodavcima, međunarodni standardi i prečesto vidimo ključne zakone posebno u oblasti pravosuđa koje se usvajaju kroz hitne ili skraćene procedure. Želimo pozdraviti ovaj sastanak današnji i ovu raspravu kao način da se izbjegne hitna procedura, da imamo zaista potpunu raspravu potrebnu zakonu. Hvala, želim se zahvaliti vama na ovome na početku.

Kada pogledamo na Zakon o VSTV-u gledamo isto kao i na sve druge zakone koji se odnose na ovu oblast pravosuđa, posebno u tri područja, to su ključni principi pravosuđa kao prvo, znači nezavisnost, bez miješanja drugog, da su sudije i tužioci na osnovu zasluga imenovani i treće, da se ponašaju u skladu sa najvišim standardima integriteta. Možemo dati komentar, dali smo komentare na prvi prijedlog iz Ministarstva pravde, podijelili smo čak komentare u čitavom Domu, mislim da i znate za njih. Znači zabrinutost koju mi imamo i koju smo izložili, iznijeli jeste da se taj nacrt mora slagati sa ovim nacrtom i da se sve ovo može riješiti kroz trenutnu proceduru. Ne mislim da je potreban neki veliki ovdje rad, ali zaista vezano za Venecijansku komisiju i njihove preporuke, ne možemo govoriti u njihovo ime, ali se trudimo da naše preporuke budu u skladu sa njihovima.

Ključno je i samo da se pridružim drugim koji su to istakli zaista se želimo osigurati da VSTV i da je pravosuđe slobodno od političkog miješanja, da se mogu boriti sa sukobom interesa. Mislim da je procedura za izbor kandidata u Vijeće i naglašavanje etničke reprezentacije može dovesti do zabrinutosti i pridružujem se predstavnicima Pendeš i predstavnicima Transparency International-a i preporučujemo da bilo kakva procedura o kojoj se odlučite, koja treba biti regulisana zakonom, a ne podzakonskim aktom. Također, želimo predložiti da ako se takva

procedura osmisli da nezavisni posmatrači moraju sve posmatrati. Nadam se da će takva procedura garantovati da svi članovi Vijeća uključujući i predsjednika i dva potpredsjednika da se izaberu kroz slobodnu, otvorenu, konkurentnu proceduru neovisno o etničkoj pripadnosti želimo vidjeti konkurentni izbor, više kandidata jer pravosuđe ima jedan slobodan izbor da može izabrati prave članove.

I takođe se želim pridružiti da su pravosudni akteri primarno oni koji donose te odluke i želimo predložiti da, preporučiti da odredba kojima se stvara komisija, osmišljava komisija da su u skladu sa procedurom i da zaista poštuju zastupljenost u ministarstvu i da se kompletna procedura mora osmisliti u skladu sa Zakonom. U smislu integriteta i profesionalnosti pravosuđa želim pozdraviti nacrt gdje se od članova zahtjeva da služe najmanje jednu godinu i nakon toga da može doći do napredovanja. Odredba može biti formulisana više generalno da se može primjenjivati na bilo koju poziciju. Takođe bismo se željeli pridružiti v.d. predsjednika Vrhovnog suda da se, da je jako važno prepoznati da imamo v. d. ovih pozicija vodećih na ovom Sudu.

I konačno željeli bismo naglasiti potrebu za, u smislu etničke pripadnosti želimo naglasiti, dakle da bude raznovrstan proces, da ta procedura odabira ne bi trebala zasnivati isključivo na etničkoj pripadnosti kako bi se ispoštovale različitosti. Postoje druga pitanja koja treba rješavati, neću ponavljati šta su kolege iz Transparency International-a i BIRN-a rekli o Zakonu o sukobu interesa, o prijavi imovine, to je jako važno i oni su zaista dali dobre izjave o tome.

Općenito želim pozdraviti ovaj sastanak koji se danas dešava, pozdraviti svu raspravu i da nas je ovaj zakon doveo, i ovaj zakon koji je došao iz Zastupničkog doma, mislimo da je jako važno napraviti te izmjene i dopune kako bismo osmislili i dobili zakon koji će riješiti najviše naših problema.

Hvala vam.

ALBIN MUSLIĆ

Hvala. Podržavam jedan takav konstruktivan pristup i naravno poštivanje vremena.

Sljedeća prijavljena osoba je gospođa Amila, ne mogu zaista pročitati prezime, ispred Advokatske komore FBiH.

AMILA KUNOSIĆ MIMICA

Ja ću se predstaviti, nije problem, Kunosić Amila, Mimica.

ALBIN MUSLIĆ

Hvala mnogo, zaista nisam, hvala.

AMILA KUNOSIĆ MIMICA

... iz Tuzle, nije probleme, mi imamo malo nečitke rukopise, ali nemojte nam zamjeriti.

ALBIN MUSLIĆ

Ja se izvinjavam. Hvala mnogo.

AMILA KUNOSIĆ MIMICA

Ništa, ništa. Nije nikakav problem.

Dakle, ja sam ispred Advokatske odvjetničke komore FBiH i moram da kažem da nama je žao što ovakva javna rasprava nije puno ranije organizirana s obzirom na značaj ovoga Zakona, nego je tek sada u ovoj fazi. Posebno cijeneći dužinu postupka donošenja ovog Zakona. Podržavamo, dakle naši predstavnici u VSTV-u BiH s obzirom da na ovom Zakonu se radi već duže godine, više godina, su uvijek podržavali princip dakle formiranja posebnog tužilačkog i posebnoj sudijskoj vijeća iz svih razloga kako je to već obrazloženo, da ne uzimam vrijeme, jer to nam je svima poznato. Osim toga, zastupali smo također i stav da predsjednici sudova i glavni tužioci ne bi trebali da budu više od dva mandata uzastopno. Dakle, to je što se tiče zakona, u neke druge stvari se ne bih upuštala. Međutim, naše primjedbe se odnose na član 68. i 69. Zakona o VSTV-u koji se odnosi na izbor, 69. je na izbor sudija Suda BiH, sudija suda, Vrhovnog suda FBiH i Vrhovnog suda Republike Srpske, kao i Apelacionog suda Brčko Distrikta, a 69. kad je u pitanju republička tužilaštva i Federalno tužilaštvo, specijalni odjeli ili Tužilaštvo BiH. Naime, neću govoriti o značaju advokatske profesije mislim da ste se svi uvjerali da mi u našim redovima imamo izvrsne advokate iz različitih oblasti i smatramo da je ovdje urađena jedna diskriminacija osim kada su u pitanju izbori za sudije osnovnih općinskih sudova ili kantonálnih ili okružnih tužilaštava iz razloga što ovim odredbama je onemogućeno advokatima sa 10-15 godina neprekidnog rada u advokatskoj profesiji da se mogu prijaviti na neku od ovih naprijed navedenih funkcija kako sam to već navela, dakle kad su u pitanju vrhovni sudovi ili Sud BiH, odnosno Federalno tužilaštvo, Tužilaštvo Republike Srpske ili Tužilaštvo BiH. Znamo i sve su preporuke da kada je u pitanju pravosuđe treba da bude zaista otvoreno i da daje potpuno povjerenje građanima. Na ovaj način ukoliko ovakva odredba ostane i ne prihvati se naš prijedlog i amandman, onda to znači da šalje se poruka da je to određena, kako bih rekla, karijerni ekskluzivitet za one koji uđu sa 25 ili 30 godina u pravosuđe, a da to ipak nije odgovornost za jednu vrlo značajnu javnu funkciju.

Ne sporimo da je potrebno regulisati i kad je u pitanju napredovanje sudaca ili tužilaca u okviru njihove, načina da to ne bude kao što se dešavalo da suci sa pet, šest godina sudijskog iskustva sa prvostepenog suda odu na recimo vrhovni sud ili čak Sud BiH, ali smatramo da to ne može biti putem tih nekih internih konkursa nego da to mora biti putem javnog konkursa i naravno smatramo da na taj način onda samo se daje mogućnost za izbor najboljih za pojedine funkcije. dakle, mi smo dali ovaj naš, našu primjedbu na ove članove u pismenoj formi, u cjelosti ostajemo kod njih i željeli bismo da i ova javna rasprava cijeni i da to uđe u amandmane prilikom usvajanja ovoga Zakona.

Hvala lijepo.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem. Naravno, kao i za sve ostale vrijedi i za Vas, zahvaljujem Vam se na vrlo sadržajnim sugestijama.

Obzirom da imamo još samo jednu prijavljenu osobu, a to je gospodin Željko Bogut, sekretar Ministarstva pravde BiH, naravno daću priliku kolegi Bogut, a evo vidim da se javlja i gospodin Nezirović tako da ću vam svima dati priliku, nije nikakav problem.

Dakle ...

(?)
/nije uključen mikrofon/

ALBIN MUSLIĆ

Ja nemam Vaše prijave, moguće da sam negdje ovdje na stolu izgubio, ali ćemo to apsolutno riješiti nemojte se apsolutno sekirati oko toga.

Kolega Bogut, izvolite.

ŽELJKO BOGUT

Dobar dan svima. Evo zahvaljujem se što ste mi dali riječ. Pozdravljam stvarno sve nazočne.

Pažljivo sam slušao i mislim da budući da sam vodio ovu radnu grupu pune tri godine i zajedno sa ostalim ministarstvima i sa predstavnicima VSTV-a i Međunarodne zajednice da bih trebao ipak kazati par riječi na temelju ove ovdje pa ne mogu je nazvati raspravom, jedne ugodne diskusije, ali odmah na početku ću kazati da imam osjećaj da se nekako vrtimo u krug zato što se ne kaže baš sve točno onako kako je istina i šta su pravi uzroci kad su u pitanju ova dva prijedloga zakona, dakle koja su trenutno u Parlamentu, naime ovaj Zakon koji je sad ovdje, o kojem se razmatra je u suštini 90% kako je ministar Bunoza više puta kazao, ministar pravde BiH, da je on 90% identičan prijedlogu koji je rađen u okviru radne grupe koji je prijedlog Ministarstva pravde. Nažalost, ja ću kazati nažalost odmah da kažem šta mislim o ovim izmjenama, ovdje su se dogodile određene izmjene koje su ovaj Zakon na neki način ipak učinile lošijim prijedlogom nego što je to bio prijedlog koji je dakle od Ministarstva pravde bio sačinjen. Da je to tako to govori i najkompetentnije tijelo koje se tiče dakle u BiH za pravosuđe, to je VSTV, dakle ovdje se nijednom rečenicom nije kazalo daje VSTV dalo negativno Mišljenje na ovaj Prijedlog o kojem se ovdje danas raspravlja. Ovdje kad pogledamo aspekte evo uvažene politike i na kraju i nevladinog sektora vidimo da su to uglavnom pa ja bih rekao suhoparna teoretiziranja bez uvrede, dok gospođa predsjednica Vrhovnog suda, ona je ovdje dala ovako jedno, jedno stručno mišljenje i čak se ti pojedini ovdje kako sam zabilježio primjedbe poklapaju, dakle ide u skladu sa zakonom, Prijedlogom zakona koje je Ministarstvo pravde sačinilo.

Šta je problem Zakona o VSTV-u? Dakle, problem su različita mišljenja, ne samo različita mišljenja članova radne grupe koji su činili dakle Ministarstva pravde državno, entitetsko, Brčko Distrikt, predstavnici VSTV-a, uključena je Međunarodna zajednica dakle i od OHR-a do OSCE-a, i veleposlanstva i američko itd., svi su pratili razvoj ovoga, dakle kako je išao ovaj, dakle razvoj ovoga Nacrta zakona i naravno imamo sporna mišljenja kako riješiti neka teška pitanja kao što su sastav vijeća? Evo ja ću sada kazati potpuno otvoreno kada je u pitanju sastav vijeća, pa vi sad imate po Pravilniku Vijeća VSTV-a da se 100% određuje etnički sastav, dakle formula 6-5-3-1 i ona se određuje dakle po imenu i prezimenu, dakle negdje određena Pravilnikom iza zavjese, tako ću kazati, pa zar je to transparentniji proces nego dakle zakonom staviti jedan pravilnik o ždrijebanju gdje je ovim Zakonom dakle, Ministarstva pravde govorim, omogućeno da čak sudjeluju i predstavnici nevladinog sektora. I kad se govori o tom utjecaju izvršne vlasti, utjecaj

izvršne vlasti u ovom Zakonu je minimalan. To sad trebalo bi dakle analizirati zakon da se uistinu pokaže pa čak dakle i kad su u pitanju prijedlozi za imenovanja sudaca, tužitelja, napravljene su dobre stvari. Imamo dakle izborni postupak itd., da ne ulazim u dubinu zakona. Dalje, kada govorim o članku 68. i 69. što je kolegica maloprije govorila, kad su u pitanju dakle odvjetnici, mi smo Nacrt zakona radili upravo prema matrici odnosno osnovi koju je VSTV utvrdio sa Međunarodnom zajednicom, ja ću to tako jednostavno kazati, dakle i gdje su uvažene i TAIEX preporuke i ... preporuke i izvješća dakle Evropske komisije, uvaženo je Mišljenje Pribeovo, Pribeov izvještaj.

Dakle mi smo u suštini radili u korist pravosuđa i VSTV je dao negativno Mišljenje na ovaj Prijedlog zakona, a na Zakon od Ministarstva pravde rekao je da je Zakon dobar uz neke određene dorade. Dakle mislim da bi to ipak trebala biti smjernica pravosuđu kako bi ovaj Zakon trebao se dakle u kojem obliku usvojiti. Jer gledajte što se tiče ovih Odjela za integritet i kad je u pitanju odredbe oko integriteta, mi smatramo da su ove odredbe prestroge što traži Međunarodna zajednica u ovom trenutku za suce i tužitelje. To je, dakle, i VSTV je dakle protiv tih odredbi, mi smo izgubili dane i dane, ovaj, u suradnji sa VSTV-om kako bismo njihovih 40 amandmana pokušali izbalansirati i ugraditi u prvobitni tekst Zakona koji je bio dobrim dijelom sličan ovome. I to smo uradili, dakle da idemo u korist pravosuđa jer gledajte, treba riješiti korupciju u pravosuđu, ali da li je prirodno i logično dakle ugrađivati odredbe gdje Venecijanska komisija rekla da su one prestroge. Dakle, kolega iz Evropske delegacije je rekao da pokušavaju uskladiti svoja mišljenja sa mišljenjem Venecijanske komisije, ali ja sam u više navrata čuo pa čak i u jednoj javnoj raspravi da se, da je BiH specifična i da spada u grupu Albanije, Moldavije i Ukrajine i da trebaju ovdje biti dakle međunarodni standardi koji u suštini su, koji su skroz na najvišoj točki, dakle razini, koji se primjenjuju. Dakle, mislimo da, pogotovo kad je u pitanju Odjel za integritet, kako je rekla, evo spomenula i predsjednica Vrhovnog suda da su prevelike ovlasti tog Odjela. Dakle, mi moramo ipak osigurati i kvalitetnu i sudsku zaštitu i da se ne događaju dakle koncentracija moći kada su u pitanju dakle predsjednici sudova i da se stvara taj korporativizam, jer evo kolega Bosić je rekao da bi on bio za strožije odredbe zakona, ali isto tako je i u ovom Zakonu ostavljen mandat predsjednika suda da on može biti 100 puta. Dakle, tu već imate jedan, da ali u ovom Zakonu koji ste sad ovdje predložili u suštini idete, pogodujete znači da upravo Zakon Ministarstva pravde koji je dakle otišao, one je puno izbalansiraniji od ovog ovdje Prijedloga zakona. Ja ovo govorim ne radi Ministarstva pravde, govorim ovo radi djelatnika u pravosuđu jer sad mi možemo govoriti o zatvorenom karijernom sustavu, da li treba osam godina, 15 godina, dakle to su uvažavali preporuke pravosuđa i napravljen je jedan zatvoreni karijerni sustav jer tako su preporuke međunarodne, na ... preporukama i preporukama TAIEX, TAIEX preporuke u tom pravcu su išle.

Dakle, mislimo da treba razmisliti o ovom Prijedlogu zakona. Što se tiče etničkih kvota, ministar Bunoza je nekoliko puta ponovio, dakle u prvom krugu ovdje samo se to nekako ne iznosi, ne čita se pažljivo odredbe zakona. Vi u prvom krugu imate za deset institucija bez ikakvih etničkih kvota izbor. Dakle etničke kvote se popunjavaju u skladu sa tom formulom dakle u drugom krugu tako da ovaj smatramo da je ovo u suštini zakon koji, gdje nije stavio tu etničku pripadnost u prvi plan, dakle i napravljen je u skladu sa Mišljenjem Venecijanske komisije gdje su kazali da treba biti prijelazno razdoblje i prijelazno razdoblje je stavljeno. Da li se sada nekom smatra da je datum ulaska u EU predaleko ili preblizu ili da to nije adekvatno, to je sada stvar, ovaj, razmišljanja ali mislim da su ove promjene koje su došle u ovaj Dom, da su one nazad oko ovog Zakona i Mišljenje VSTV-a je to jasno potvrdilo.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Obzirom da smo počeli sa radom 10 minuta kasnije, dakle imamo još nekih desetak minuta do pauze.

Sada pozivam gospodina Gorana Nezirovića ispred Vrhovnog suda FBiH da nam se obrati, a neka se pripremi kolega Borenović. I onda pravimo pauzu, kafe pauzu od 15 minuta i onda dalje nastavljamo.

GORAN NEZIROVIĆ

Hvala lijepo.

Pošto je vršteljica dužnosti predsjednice Vrhovnog suda već govorila, da ne bismo duplirali govornike iz istih institucija, ja ću govoriti kao predsjednik Foruma za građansko pravo u BiH koji se bavi pitanjima reforme pravosudnog sektora. Dakle, ja ću podsjetiti na činjenicu dakle da je u prošli petak Vijeće ministara BiH usvojilo Reformsku agendu u kojoj između ostalog rečeno da je usvajanje ovog Zakona dakle prioritet kada je u pitanju reforma sektora pravde i da taj Zakon treba biti usklađen sa preporukama Venecijanske komisije. Stoga ja ne bih arbitrirao u ovom maloprijašnjem razgovoru između predstavnika Ministarstva pravde BiH i poslanika ovog Doma ali ću slobodno reći da nijedan od ova dva prijedloga odnosno nacрта ne ispunjava standarde iz preporuka Venecijanske komisije. Dakle, ja ću se bazirati na one preporuke Venecijanske komisije koje ovaj Zakon odnosno Prijedlog zakona ne ispunjava ili ih, ovaj, potpuno zaobilazi ili ih eventualno djelimično ispunjava. Dakle, prije svega u članu 1. je izostavljena sintagma kojom se potvrđuje kontinuitet postojanja VSTV-a, dakle to je bila jedna od preporuka Venecijanske komisije i to Nacrt zakona koji je uradilo Ministarstvo pravde sadržava i sa tim Prijedlogom nemam nikakvih problema.

Što se tiče etničkog sastava Vijeća, ovaj Prijedlog ovog Doma dakle je u suprotnosti sa preporukom Venecijanske komisije o postepenom napuštanju etničkog dakle kriterija i on zapravo sadržava postojeće stanje prema kome će ako se uzme sadašnji podzakonski akt, a takav bi bio i budući s obzirom na ovo rješenje, dakle mi zadržavali striktne potpune etničke kvote prilikom izbora sastava Vijeća i to odudara, dakle nije u skladu sa preporukom Venecijanske komisije.

Venecijanska komisija predlaže neparan broj članova Vijeća i pri tome predlaže povećanje vanskudskih članova Vijeća, nijedan zakon ne ispunjava ovu preporuku. Zakon propisuje, dakle Venecijanska komisija u svojim preporukama propisuje transparentnost postupka žrijebanja jer sam siguran da će to žrijebanje ostati, kao i jak nadzor javnosti nad tim žrijebanjem, nijedan zakon ne ispunjava tu preporuku. Takođe, Venecijanska komisija preporučuje mehanizam za otklanjanje blokada prilikom izbora vanskudskih članova Vijeća, dakle kada, ukoliko Parlament odnosno Predstavnički dom ne uspije da izglasa vanskudske članove Vijeća, mi imamo blokadu. Dakle, uporedna zakonodavstva rješavaju tu situaciju i mi trebamo takođe da u zakon ugradimo i rješavanje te blokade i to je vrlo jednostavno. Dakle, tu blokadu bi rješavala komisija koju bi činili predsjedavajući ovog Doma, predsjednik najjačeg opozicionog kluba, dakle u ovom Domu i

nekoliko rukovodilaca, najviših pravosudnih institucija, sudova i tužilaštava u BiH. ovdje smo maloprije čuli vezano za period hlađenja, član 24. stav (1), Nacrt zakona koje je uradilo Ministarstvo pravde doslijedno ispunjava preporuku Venecijanske komisije jer govori o zabrani napredovanja godinu dana nakon isteka mandata u Vijeću za bilo koje napredovanje dok Prijedlog Predstavničkog doma tu zabranu, dakle to hlađenje propisuje samo za napredovanje na najviše funkcije i zbog toga ne ispunjava jednostavno doslijedno preporuku Venecijanske komisije.

Ja mislim da će se u svakom slučaju zadržati institut premještaja, ali bilo bi dobro razmisliti da taj premještaj ne obuhvati 50% upražnjenih pozicija, nego da prihvatimo rješenje recimo kao što to imamo u Hrvatskoj, dakle u njihovom Zakonu o Državnom sudbenom vijeću, da to bude najviše do 30% jer ovi, sa ovih 50% zapravo zatvaramo mogućnost ulaska u pravosuđe i jednostavno ovo ostaje institut za eventualne manipulacije, a ne institut koji treba da ispuni dakle njegov suštinski smisao, a to je potreba da iz raznih socijalnih, ekonomskih, zdravstvenih i raznih drugih razloga omogućimo lakši premještaj iz jedne institucije u drugu, znači horizontalni premještaj.

Imamo odredbu člana 116. stav (2) dakle koja govori o oglašavanju pozicije predsjednika suda. Vi znate da se prema sadašnjem Zakonu predsjednik suda bira iz reda sudija tog suda, a ova odredba kaže da ukoliko se ne izabere iz određenih razloga koje zakon nalaže, propisuje predsjednik suda iz reda sudija tog suda, da se mogu kandidovati sudije iz drugih sudova, ali kaže sljedeće, samo će se izabrati ukoliko ima slobodna sistematizovana pozicija i ako su obezbijeđena sredstva za tu poziciju. Pa vas ja pitam, a to pitam vezano i za Zakon Ministarstva pravde jer su odredbe identične, na koji način će se onda riješiti izlaz iz ove situacije, ko će biti predsjednik suda? Pa neće valjda neko biti vječno, čak ovdje nemamo ni rješenje da to bude neki vršilac dužnosti, a šta ćemo sa, predsjednik dotadašnji je otišao u penziju, ko će biti izabran? Dakle, jednostavno treba propisati da će se odmah provesti procedura ili proširenja sistematizacije i obezbijeđenja sredstava će biti vršilac dužnosti.

Što se tiče Izvještaja o imovini, dakle kolega Bosić kaže da nije dovoljno rigorozan, ja mislim da je jedan od najrigoroznijih sistema u Evropi, jedino što je rigoroznije to je lustracija. Možda je ovo društvo propustilo poslije '95. godine da provede lustraciju, ali ako se zalažemo za lustraciju, nemam ništa protiv ali to treba da važi za sve javne dužnosnike u ovoj državi, a ne samo za sudije i tužioce. Ja, ja ću dakle samo na nekoliko stvari skrenuti pažnju kad je u pitanju izvještavanje imovine, zaista postoje neke odredbe koje ne ispunjavanju standard kvaliteta zakona, dakle govorimo o srazmjernosti podataka finansijskog priliva i odliva i o procjeni troškova života koji donosi Odjel za integritet. Ta procjena troškova života će sama po sebi uvijek dovesti do nesrazmjera između prihoda i rashoda jer nikada nije moguće procijeniti troškove, prosječne troškove života koji će odgovarati individualnim troškovima koje zaista u stvarnosti sudija i tužilac imao i sudija i tužilac će uvijek biti u prilici da mora objašnjavati nesrazmjer između rashoda i prihoda jer dozvolite, moj stil života nije isti kao stil života moje predsjednice. Ja mogu da idem na odmor na Maldive, ona može na Panonsko jezero, ja izdržavam svoje roditelje, kolegica ne izdržava, ja sam bolestan, kolegica nije bolesna. Dakle treba voditi računa o ovoj odredbi. Postoji način na koji se to može riješiti. Treba jednostavno u odredbi člana 177. ili 176., nebitno je sada, da ne govorim, bitno je propisati ko donosi odluku, dakle da to ne bude izvještaj onaj negativni nego Vijeće mora donijeti odluku ukoliko dobije negativni izvještaj da se poništava odluka o imenovanju sudije, tužioca, člana Vijeća, i protiv te odluke se mora propisati sudska zaštita što je

evropski standard, a to smo na kraju vidjeli iz ove nedavne odluke Suda BiH. Vrlo nemušto, nomotehnički neprecizno je u oba zakona propisan obrnuti teret dokazivanja. Ja nemam ništa protiv obrnutog tereta dokazivanja, ali prva rečenica sa tog člana pokušava da uspostavi podijeljeni dvostepeni zajednički teret dokazivanja, ali istovremeno ne kaže koji je to standard dokazanosti koji treba UDT da dokaže da bi onda prelazio teret dokazivanja tuženog. Treba napustiti i izmijeniti tu rečenicu, jednostavno propisati da se propisuje, dakle, obrnuti teret dokazivanja, da je na tužiocu, sudiji, odnosno onom ko je podnio izvještaj i teret dokaza u disciplinskom postupku da dokaže da nije kriv za disciplinski prekršaj koji mu se stavlja na teret.

Što se tiče transparentnosti, dakle moj stav je da odredba člana 180. stav (2), stav (3), stav (5) jednostavno mora omogućiti pristup kako metodologiji rada Odjela, tako isto i izračunu jer se svake godine vrši procjena prosječnih troškova jer kako će sudija, kako će ta odredba biti predvidiva za sudiju i tužioca ako se ne zna koji je to prosječni iznos troškova koji se ima u vidu i koji će on u svakom slučaju morati da objašnjava.

Što se tiče disciplinskog postupka imamo najsloženiji disciplinski postupak u Evropi. Prvostepena disciplinska, drugostepena disciplinska, komisija za žalbe pa nakon toga sudska zaštita. To je jednostavno potpuno nepotrebno, odugovlači postupak. Disciplinski postupci nisu konsolidovani u skladu sa preporukama Venecijanske komisije. Konsultativno vijeće evropskih sudija kaže nam, a to kaže i Venecijanska komisija, ne treba novčano kažnjavati sudiju za disciplinski prekršaj. Činjenica da je uporednim sistemima imamo novčanu kaznu ali onda makar treba je smanjiti, da je ne učinimo tako rigidnim, da ta novčana kazna bude 30% od plate, a ne 50%. preračunajte kolika je sudijska plata i uzmite za 12 mjeseci dobit ćete mnogo veće novčane kazne nego za mnoga krivična djela u krivičnim postupcima.

I na kraju, završavam, molit ću samo jednu minutu, u sljedećoj raspravi da vam pokažem jednu konstruktivnu grešku koju zakon mora ispraviti, a ja ne vidim jednostavno kako ćemo to ispraviti ako ostanu odredbe o tome kad član Vijeća ili sudija stupa na dužnost.

ALBIN MUSLIĆ

Ako smijem zamoliti, zbog kontinuiteta same javne rasprave, da li možete odmah to grešku nam prezentirati?

GORAN NEZIROVIĆ

Mogu. Evo o čemu se radi. Uzmimo samo za primjer eksperimentalno ove kolegice povodom koje je Sud BiH donio odluku i poništio, dakle ukinuo odluku Vijeća i vratio na ponovno odlučivanje. Dakle, ta kolegica će sad recimo, zamislimo, dakle napravimo misaoni eksperiment da će Vijeće donijeti odluku, dakle usvojiti onaj Izvještaj negativni i donijeti rješenje da se poništava odluka o njenom imenovanju za sudiju. Ona će imati pravo žalbi, odnosno pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. Zamislimo da Sud BiH odbije njenu tužbu, postaje pravomoćno rješenje o tome da ona ne može biti imenovana, poništena je odluka o imenovanju za sudiju. Ali ona istovremeno je stručni saradnik Suda BiH, sada se stvara odmah potreba da se taj Izvještaj dostavlja Uredu disciplinskog tužioca da bi se proveo postupak i eliminisala, dakle da bi se poništila odluka o njenom imenovanju za stručnog saradnika, a tako bi isto bilo i da se mora voditi

disciplinski postupak protiv, zamislimo da je to bio sudija prvostepenog suda koji je napredovao na drugostepeni sud. Dakle, Vijeće se donijeti, odnosno Sud BiH konačnu odluku da se poništava rješenje o izboru za sudiju drugostepenog suda, ali on je sudija prvostepenog suda. Ako je neetičan i ako je skrivao imovinu sad se mora donijeti odluka da mu prestaje funkcija sudije prvostepenog suda. E sad dolazimo do onog tereta dokazivanja, kakav je odnos između pravomoćne odluke Suda BiH gdje je utvrđeno da je on kriv za disciplinski prekršaj, a onda mi kažemo da će on u disciplinskom postupku dokazivati da nije kriv, a imamo pravomoćnu odluku Suda BiH da je kriv. Dakle, treba ozbiljno razmisliti da li je dobro rješenje da sudije i tužioci, odnosno članovi Vijeća stupaju na dužnost tek kada se izvrši provjera imovine. Pročitajte Zakon o sudbenom, državnom vijeću Hrvatske pa ćete vidjeti, oni su u EU, kažu 30 dana nakon stupanja na dužnost sudija je dužan da podnese izvještaj. Ovdje nema nažalost članova VSTV-a. Ali bi bilo dobro da su ovdje i da mi čujemo kakvi su praktični problemi u funkcionisanju cijelog sistema. Ukoliko sada 20 novih nosilaca pravosudne funkcije koji su izabrani čekaju provjeru umjesto da izvršavaju svoje radne zadatke i pišu odluke i rješavaju sporove jer taj negativni izvještaj koji će doći kasnije ne utiče na zakonitost odluke. Zakonitost njihove odluke koju donesu preispitivati će se u postupku po pravnim lijekovima, a ne čini njihovu odluku nezakonitom to što je on dao eventualno netačan podatak ili nije obrazložio nesrazmjernost podataka.

Hvala lijepo.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Obzirom da smo već pomalo i prekoračili ovaj nekakav raspored u pogledu i kafe pauze i svega ostalog, evo ja ću ipak zamoliti kolegu Borenovića da nam se obrati kako bi onda mogli napraviti prostor za kafe pauzu.

Kolega, izvolite.

BRANISLAV BORENOVIĆ

... nekako mi je lakše da mogu ovako da se gledamo, mislim zaista nezgodno, gledam u Vas, nemojte zamjeriti.

Pozdravljam sve, da pojedinačno sada ne spominjem ko je na kojoj poziciji, ja mislim da su svi ovdje sa istom namjerom, da pokušamo nešto uraditi što čekamo godinama. I evo sad sam prvi put čuo da tri godine imamo jednu zaista odličnu komunikaciju između VSTS-a i Ministarstva pravde, ali ja mogu reći tri godine odlične saradnje u nedonošenju Zakona o VSTS-u. I vjerovatno ga ne bi donijeli ni ove godine i vjerovatno ne bi došlo ni do ove rasprave da nismo mi kao poslanici Poslaničkog kluba SDS-PDP-Lista za pravdu i red predložili zakon o kojem evo danas slušamo i vaše stavove. Ja iskreno vjerujem da je najveći broj sudija i tužilaca da su poštjeni i čestiti ljudi, ali isto tako vidim da ovako ne ide, da mi imamo ozbiljni problem u pravosuđu. Četri godine smo imali i Privremenu istražnu komisiju koja se bavila stanjem u pravosuđu ovdje u Predstavničkom domu, jedan dio vas je svjedočio, razgovarao na nama, jedan dio tih zaključaka involviran je i u ovo zakonsko rješenje. Ja zaista ne vidim razlog da se traži dlaka u jajetu, a možda i treba tamo gdje zaista nije mjesto. I ovo sve što sam čuo, svjedočim tome da smo mi na dobrom tragu, da smo uradili jedan značajan posao, da smo izabrali u nizu određenih zakonskih rješenja možda onaj koji je najprilagodljiviji, najbolji, najpotrebniji u ovom momentu. Neko će reći vrlo rigorozan i rigidan.

Čuli smo od VSTS-a dosta izjava u javnosti, čak jedan dio njih je nazvao nas zlim poslanicima. Ovaj Zakon je nazvao zlim, zlo. Zamislite, član VSTS-a to javno kaže. Predsjedavajući VSTS-a je iznio niz kritika, a slaže se sa Zakonom koji je 95% identičan ovome koji smo i predložili, a znate gdje razlika? E sad ću vam reći gdje je razlika od ovih 95 do 100%. Razlika je u tome što smo mi predvidjeli da mandat članova VSTS-a bude jedan, da nema uzastopno dva mandata. Otvara prostor i za druge ljude u pravosuđu da sjede ... pozicije u ovoj zemlji, to je razlika i to ne odgovara onima koji sjede već u VSTS-u. Šta je još razlika, da jeste rigorozan, jeste rigidan, nema sjedanja u VSTS dok se ne završi provjera. Čekajte, tamo bi trebao neko sjesti, raditi dvije godine, a ispostavi se da je najgori među ostalima, da ima negativan Izvještaj, ogroman nesrazmjer u provjeri imovine, a on sjedi već dvije godine u VSTS-u. Ne želimo da VSTS bude zatvoren sistem. Da, još jedna razlika, mi smo predvidjeli da nepredavanje imovinskog kartona i disciplinski prekršaj da su predviđene zakonom novčane kazne, a ne da je ostalo onako, znate, nedefinisano.

243 člana zakona u kojima je dosta precizno definisano ono što je najvažnije, i sastav ali i onaj dio koji se tiče provjere imovine. Neko je to nazvao permanentni veting, da, jeste on je nama potreban, zaista nam je potreban. Nama treba šok terapija ne samo u pravosuđu nego i u cijelom društvu, ali se kreće od pravosuđa jer ljudi, javnost, svi mi očekujemo da pravosuđe da odgovor na ta ključna pitanja, da se ljudi osjećaju dovoljno zaštićeno, da imaju povjerenje u pravosudni sistem ove zemlje jer ja sam ubijeden, uvjeren i siguran da je najveći dio ljudi časno, pošteno, odgovorno, profesionalno, stručno, kompetentno radi svoj posao, ali ima i dio onih koji to ne rade. Hoćete da navodim primjere iz prethodnih desetak godina, sramotu pravosuđa? Ko ga je vodio, ko je imenovao određene ključne ljude u pravosuđu, ko ima svoje sudije i svoje tužioce u kojim vjerovatno postoje neke tarife, ja tebi, ti meni? Znamo mi to sve i zato nam treba šok terapija najrigidniji, najrigorozniji u Evropi, to je bio moj zahtjev kad smo razgovarali kolege iako sam ekonomista, hajmo prijedlog koji je najrigorozniji, najozbiljniji u Evropi jer mi nemamo prostora da čekamo još pet ili deset godina. Naravno, ta sveobuhvatna provjera sudija i tužilaca kako bi se utvrdilo da li su stručni, kompetentni, odgovorni, poštteni, nezavisni je vrlo važno. Taj veting koji je potrebno uvesti i kroz ovo zakonsko rješenje.

I ovdje, evo samo kratki komentar i završavam, očekivao sam ali evo nadam se ti pisani prijedlozi koji dođu, nadam se da ćemo imati tu malo više informacija, malo više argumenata za eventualne izmjene ovog zakonskog rješenja, ali se slažem da apsolutno treba uvesti i ja ću, evo mislim da je to, kolege su saglasne da uvedemo i to ograničenje dva uzastopna mandata za predsjednike sudova i glavne tužioce. Da, apsolutno se slažemo, to je jedno rješenje koje će dodatno otvoriti prostor da pravosuđe bude i pročišćeno, ali i otvori, da šansu i drugim ljudima koji se nalaze u tom sistemu da mogu da napreduju. I onaj dio koji prihvatam, to smo rekli i kada je bila rasprava prilikom prvog čitanja ovog Zakona, da se treba prihvatiti uvođenje naravno drugostepenosti za negativni izvještaj o porijeklu imovine i to je dobro, i to ćemo uraditi. Sve ovo ostao što ste rekli vidjet ćemo da li je moguće, ali ja vidim da ovdje postoji neka vrsta različitog mišljenja i stava između civilnog društva i udruženja sudija i pravosudnih institucija. Logično da civilno društvo kao i ja želi više provjere, udruženje sudija, tužilaca, pravosuđa želi manje provjere i tu treba naći neku mjeru, neku mjeru treba naći. Ja mislim da ovo što je predloženo dovoljno je, dobra mjera, jaka, snažna, da je zakonom dosta toga precizirano. Ima onaj dio ljudi koji misle da treba više riješiti pitanje VSTS-a sadržaja, djelovanja, kroz zakon, manje kroz podzakonske akte.

Slazem se, takođe sam pristalica da sve što se može riješiti zakonom da se riješi, ako je moguće bez podzakonskih akata, ali nemoguće je. Ja mislim da je zaista ovo zakonsko rješenje jedan korektan odgovor na stanje u kojem se nalazimo.

I na kraju, što se nas tiče velika zahvalnost većini poslanika koji su podržali da u prvom čitanju prođe Zakon o VSTS-u, naravno i ovaj Zaključak koji je doprinio da o ovome razgovaramo. Što se tiče nas pet poslanika, mi smo svoj posao zaista odgovorno uradili, čekali smo cijelu godinu, 2025., obećanja smo slušali, sljedeća sjednica, sljedeća sjednica, sljedeći mjesec, sljedeći dan, sljedeći vikend, sljedeći ponedjeljak, zakona nema. Pa zaista, valjda je odgovorno sa naše strane da predložimo zakonsko rješenje za koje mislimo da je najbolji okvir, malo rigidniji, malo rigorozniji od onoga što je navodno Ministarstvo pravde iako ga nikad nismo vidjeli zvanično ovdje u proceduri i što se tiče nas neka zakon bude odbijen, nikakav problem nije, ali neka preuzmu odgovornost oni koji ga odbiju, a mi smo preuzeli odgovornost na način da smo ga predložili, saslušali vas ovdje, pročitat ćemo sve što ste dostavili, ali sam ubijeđen evo ispred ovog poslaničkog Kluba da smo uradili jedan hrabar, odlučan, odgovoran posao i stojimo iza svakog člana, iza svake rečenice od samog početka i sastava koje odražava to ustavno uređenje ove zemlje, do onoga što se tiče puno integriteta kada je u pitanju funkcionisanje pravosuđa u ovoj zemlji i davanje šanse da jedni te isti ili pogotovo oni koji su malo ipak iza te crvene linije korupcije, da vladaju pravosuđem, a bilo je njih dosta koji su nakon toga preko noći ušli u političku poziciju i pokazali svoje pravo lice, da su bili pod snažnim političkim uticajem i na taj način kontrolisali kroz politički uticaj i pravosuđe koje treba da bude nezavisno i koje treba da bude zaista taj najvažniji stub ovog društva u kojem živimo.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem se kolegi Borenoviću.

Prije nego što odemo na pauzu prema našem protokolu još samo jedna napomena, je li. Svi ovdje prisutni imaju mogućnost da do kraja ovog mjeseca dostave svoje komentare, primjedbe, mišljenja, stavove na Prijedlog zakona o VSTV-u BiH na email adresu: upkpd@parlament.ba. Također i poslanici imaju prostor da do kraja ovog mjeseca dostave amandmane. Također, kako ne bi ostalo nedorečeno, kako ste svi vi ovdje pozvani, mi smo pozvali i članove VSTV-a da budu ovdje prisutni i da iznesu svoje prijedloge, međutim evo očito se niko nije pojavio.

No kako imamo još troje prijavljenih za drugi dio današnje javne rasprave ja ću sada sada dati pauzu u trajanju od petnaestak minuta, dakle koja će se održati na prvom katu, u restoranu, dakle nakon toga krećemo u drugi dio naše javne rasprave.

(?)

Kako se prijavljujemo za drugi dio?

ALBIN MUSLIĆ

Ovdje imate prijavne obrasce, dakle slobodno se možete prijaviti kod gospođe Sonje tako da neće biti nikakvih problema.

Dakle pauza 15 minuta na prvom katu.

/PAUZA/

ALBIN MUSLIĆ

Dobar dan još jedanput.

Ako smijem da zamolim da zauzmete svoja mjesta kako bi mogli nastaviti sa drugim dijelom današnje javne rasprave.

Obzirom da sa početkom u 14 sati je zakazana komisija Doma naroda, državnog parlamenta, a kako je delegat Miletić izrazio želju da se obrati ovdje prisutnim učesnicima, ja bih zamolio da se kolega Miletić i obrati, a da onda nastavimo prema ovome unaprijed definiranom rasporedu prijavljenih u pogledu javne rasprave.

Kolega, izvolite.

ZLATKO MILETIĆ

Hvala lijepo predsjedavajući. zaista evo cijenim tu vrstu ustupka, pozdravljam zaista sve prisutne. Evo iz poštovanja prema vama ja ću ustati i pokušat ću da budem što kraći i da ne govorim puno to je inače moj običaj kad su ovako delikatne teme u pitanju.

Ono što želim da vas zamolim, prije svega Vas predsjedavajući, ovaj Prijedlog uz dužno poštovanje prema grupi zastupnika koji su predložili navedeni Prijedlog ovog zakona, kao i ovaj za koji smo čuli da postoji od Ministarstva pravde, ja vas molim da na svaki mogući način nam osigurate da dođemo do Mišljenja Venecijanske komisije o bilo kom prijedlogu. Šta želim da vas zamolim i na zadnjem sastanku sa Venecijanskom komisijom ja sam to tražio od iste imajući u vidu i meni je drago zbog ovog slučaja da se gospođa Korajlić javila prva, imam osjećaj da smo mi otišli u krivom pravcu i ko biva da sve ovo radimo radi Evropske unije, radi Evropske komisije, ne znam, predstavnika Međunarodne zajednice, ne znam ni ja koga, međutim kad pogledate izvještaje prvenstveno organizacije koju predstavlja gospođa Korajlić onda vidite da u zadnjih četiri, pet godina, BiH je zemlja među zadnje tri po indeksu percepcije korupcije u Evropi. Mi smo među pet zemalja najgorih po pitanju organizovanog kriminala i suština ovog procesa ne treba da bude da zadovoljimo bilo čije interese, kako neko od sugovornika reče, ako se ne varam prvi je o tome govorio gospodin Bosić, pa i gospodin Borenović, ja mislim da je ovo izuzetna prilika da konačno našim građanima pružimo satisfakciju da se ovdje konačno uspostavi sistem pravde u BiH jer očigledno mnogo stvari kada je u pitanju pravosuđe ili ako hoćete Tužilaštvo pa i policijske organizacije ovdje štošta ne funkcioniše na način kako je predviđeno i sadašnjim zakonom. Šta želim da vas zamolim i u tom smislu imam tri primjedbe, biću vrlo kratak, a to sam rekao i predstavnicima Evropske komisije, ja ne mogu da se pomirim sa tim da ova četiri člana Vijeća ili savjeta koji su dodati, a koji nisu predstavnici tužilačkih i sudskih organa, meni nije jasno zašto im dajemo ovlasti da oni imaju između ostalog i nadležnost odnosno funkciju da oni vrše izbor tužitelja i sudija imajući u vidu činjenicu da najmanje od ta četiri dvije osobe su u direktnom sukobu interesa. Ja sam takav slučaj imao u praksi, da vam ne govorim detalje, da je recimo jedan od članova VSTV-a je ujedno bio branioc jednog od nosilaca organizovanog kriminala u BiH i taj je

predmet kao većina predmeta kod nas je završila na taj način što je predmet zastario i ta osoba nikad nije procesuirana i dan danas radi ovdje u institucijama.

Druga stvar, vrlo bitna, govorili smo o integritetu i zahvaljujem se gospodinu iz Međunarodne zajednice koji je o tome govorio, ja zaista nema problem niti prebrojavam krvna zrnca bilo kome. Što se mene tiče kad bi sutra postavili sve ljude jedne nacionalnosti, da su Srbi, Hrvati ili Bošnjaci, pod izlikom zaista da to bude tako stvarno, da su ljudi od časti i integriteta ne bih imao ništa protiv. I po meni, veće ili važnije pitanje od ove imovine koja je po meni već riješena je pitanje poštenja i časti tih ljudi koji se bave ovom najodgovornijom funkcijom jer pomalo zvuči nevjerovatno da u toku rada recimo jednog predmeta nadležni tužitelj u tom predmetu primi mito od 25.000,00 eura, vi obavijestite Ured disciplinskog tužioca, oni mene obavijeste da su zaprimili tu prijavu i ta će mi ko biva nakon godinu dana odgovoriti šta su uradili sa tim tužiteljem. Taj tužitelj je iza toga još počinio tri kaznena djela i vjerovali ili ne taj i dan danas radi u Tužiteljstvu BiH. I u istom tom predmetu dođete tužiteljici i kažete da je ta organizovana grupa počinila još dva ubistva, kaže žena – ne mogu ja to raditi, meni je to puno. I kad joj kažete da se ta djela gone po službenoj dužnosti, kaže ona – mene to ne interesuje. Pa zamislite u kakvoj smo mi situaciji i koliko smo nemoćni da se suprotstavimo pojedinim oblicima kriminala. Zaista, da me ovdje kolege naše, oni su naše kolege sudije i tužitelji ne bi pogrešno shvatili, ovo što reče gospodin Borenović, ja zaista smatram 90% njih da časno i pošteno radi svoj posao, ali zaista ima njih 10% koji ne trebaju da prilaze uopšte tim zgradama.

Četvrta stvar i ono što mi je ovako isto, što sam tražio od Venecijanske komisije i što mi je privuklo pažnju iako će vjerovatno mnogi reagovati na to da to nije potrebno, ja smatram da su se ispunili uvjeti s obzirom da kako su pojedini ljudi postali nosioci pravosudnih i tužilačkih pozicija u BiH ako hoćete na svim nivoima, entitetima, kantonima i Distriktu Brčko, da je sazrilo ovdje vrijeme da se izvrši jedna ozbiljna, evo ne znam kako bih to nazvao, desertifikacija svih onih koji ne rade svoj posao jer ne mogu da shvatim činjenicu da recimo imamo tužitelja u Državnom tužiteljstvu koji za godinu dana nisu podigli nijednu optužnicu ili da nekoliko godina nisu podigli nijednu optužnicu. Ja bih u velikoj mjeri uprostio sve ove pod navodne znake, odredbe koje se odnose na odgovornost takvih osoba i ja mislim da ako već biramo ljude od integriteta, govorim o ovim koji bar vode te jedinice poput glavnog tužitelja, predsjednice suda ili ne znam ni ja koga, da im damo veće ovlasti, da imaju efikasne mjere kako takvih tužitelja ili tužiteljica ili drugih osoba koje obavljaju pravosudne funkcije da se mogu isti riješiti na efikasan način, jer mi dok ne uradimo to zaista takvih problema ima puno i vidimo svaki dan maltene da se događaju određene afere u pojedinim tužilačkim, pravosudnim organima, mi nećemo iz te priče izaći tako da u tom smislu moj prijedlog je da se ova prilika kao u policijskim organima, to se desilo 2002. i 2005. godine prilikom donošenja zakona, godinu dana nakon njegove implementacije da se zaista vidi ko je za ovaj posao, ko nije, ko nije fino da ih rasputimo jer imamo dovoljan broj mladih ljudi koji jedva čekaju posao, pa i kad je u pitanju obnašanje ovih poslova.

Hvala Vam lijepo predsjedavajući.

ALBIN MUSLIĆ

Hvala Vama.

Sada prelazimo na ovaj naš uobičajeni, ranije definirani raspored.

Sada pozivam gospodina Hasana Pleha, Udruženje tužilaca FBiH. Izvolite.

HASAN PLEH

Zahvaljujem. Dobar dan svima.

Evo danas smo čuli jako dobrih diskusija koje su ukazale na nedostatke ovog Zakona. Udruženje tužilaca Federacije svakako ima svoje viđenje nacrtu ovog zakona, te shodno tome i dostavilo je ili će dostaviti komentare na ovaj Zakon. Naravno ja imam ovdje, to je na nekih 40 stranica, mi se doslovno osvrćemo na skoro svaki član ovoga Zakona što jasno ukazuje na kvalitetu predloženog Zakona koji treba da uredi organizaciono-statusna pitanja od sudija i tužilaca u BiH. također, čuli smo od, mislim da je to predlagač Ministarstva pravde bio, da su u izradi ovog Zakona učestvovali predstavnici Ministarstva pravde, ali oni na koje se ovaj Zakon odnosi apsolutno nisu bili pozvani, niti sudije, niti tužioci. Naravno, ovaj Zakon kakav jeste jasno ukazuje da on nije precizan. Banalan primjer te preciznosti može se dovesti u kontekst izbora sudija i tužilaca. Šta je kriterij? Etnička pripadnost ili stručnost? Kako ćemo razlučiti? Jasnoća zakona može se vidjeti kroz disciplinske prekršaje odnosno kazne. Nejasno je za šta mi odgovaramo, imamo javnu opomenu, imamo novčanu kaznu, imamo razrješenje. U ovom Zakonu to nije detaljno razdvojeno, ne znate šta je koja disciplinska mjera za koji prekršaj što ovaj Zakon čini nepredvidivim, odnosno kao što je kolega sudija sa Vrhovnog suda Federacije, Goran Nežirović, rekao pitanje kvaliteta ovog Zakona, standard, ovaj Zakon uopšte nije usvojen sa standardima Evropskog suda za ljudska prava odnosno Evropske konvencije o ljudskim pravima u predmetu Kokinakis protiv Grčke, jasno je rečeno, ovo nije teoretisanje kao što bi možda rekao kolega Bogut, ovo je suštinska rasprava zaista i mi hoćemo da ukažemo. Znači standard kvalitete zakona predviđa preciznost, jasnost, predvidivost i dostupnost. Što se tiče pitanja dostupnosti svakako to će biti ok, ovaj će Zakon biti objavljen u Službenom glasniku BiH, sve ostalo je jako upitno. Mislim da bi se, kako bi se ovo popravilo sve da bi se trebala formirati jedna radna grupa koju bi činile sudije, tužioci, predstavnici VSTV-a, predstavnici akademske zajednice sa pravnih fakulteta, kriminalistike, kako bismo napravili jedan kvalitetan zakon koji bi ispunjavao evropske standarde u pogledu transparentnosti i neovisnost sudija i tužilaca, te u tom pravcu Udruženje tužilaca će i dostaviti svoj prijedlog ako već i nije da vidimo šta možemo popraviti ili da se ovaj Zakon povuče iz procedure i da se formira radna grupa od onih na koji se ovaj Zakon o odnosi.

Toliko. Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Gospodine Pleh, zaista Vam hvala na vrlo jezgrovitom izlaganju.

Naravno, mi smo pozvali kao Ustavnopravna komisija i akademsku zajednicu, sve javne pravne fakultete u BiH, pozvali smo naravno i predstavnike VSTV-a, zaista jedan širok spektar pozvanih. Naravno, mi možemo ono što možemo u okviru Ustavnopravne komisije. Da li je trebalo nešto ranije da se pokrene na tu temu, naravno da je, ali evo imamo trenutnu situaciju da su predlagači uputili Zakon i mene zaista raduje da imamo priliku da danas kroz ovu javnu raspravu utičemo na ovaj predmetni zakonski tekst.

Sljedeći se prijavio gospodin Karović Adnan, također Udruženje tužilaca FBiH. Izvolite.

ADNAN KAROVIĆ

Dobar dan, pozdravljam Vas predsjedavajući i članove Ustavnopravne komisije.

Ujedno bih se i zahvalio ispred Udruženja tužilaca Federacije BiH što ste nas prepoznali kao sagovornike i omogućili inkluziju u ovaj zakonodavno-pravni postupak. Kao što je moj kolega Hasan rekao već, ne bih se ponavljao, mi ćemo vama u ostavljenom roku od 31.01. putem email adrese dostaviti pravni materijal koji je poprilično obiman i kojem je prethodila jedna sveobuhvatna pravna analiza u okviru naših udruženja iz oba entiteta, pa nadam se da će biti pojedini komentari ujedno i uvaženi i da ćemo mi ubuduće biti konsultovani po pitanju intervencija na predložena zakonska rješenja.

Nisam htio da puno detaljišem, ali evo danas u sali smo više puta čuli da postoje neki evropski standard, međunarodni standard, međunarodni standardi koji su integrirani u ovaj zakonski tekst. Ja lično, a vjerujem i mnoge kolege koji su danas ovdje, ne znaju koji su to primijenjeni zakoni, odnosno evropski standardi, nisu konkretizovani. U materijalu koji ćemo vam dostaviti, evo vidjet ćemo ja sam uzeo kao jedan primjer, član 104. Zakona koji kaže u stavu (2) – jedan kandidat se može prijaviti na najviše tri upražnjene pozicije. Dakle ja pitam evo sve prisutne da li je to u skladu sa evropskim standardima ili međunarodnim standardima gdje vi jednog kandidata koji ispunjava opšte uslove za jedno radno mjesto ili za više radnih mjesta ograničite da se može prijaviti samo na tri pozicije? Da li je to put kojim ćemo mi osvježavati pravosuđe, evo šta je gospodin Miletić rekao, ili ćemo zatvoriti pravosuđe? Mi u manjim sredinama već imamo probleme propulzivnosti u pravosuđu, osim prirodnog odliva u kantonalnim sudovima, evo da ne nabrajam sada neke manje sredine koje imaju svoje nezavisne pravosudne institucije, osim prirodnog odliva nema karijernog napredovanja. Ne postoji način da se popune pozicije, niti da neko ode jer zašto bi neko, ne omalovažavajući bilo koju sredinu, evo iz Kantonalnog suda u Goraždu došao u Kantonalni sud u Sarajevu. U Goraždu će možda sudija Kantonalnog suda imati godišnje deset predmeta, a u Sarajevu će imati 3.000 predmeta. Da li ćemo mi uvođenjem tog karijernog napredovanja iako u ovom zakonskom tekstu koji je uvažena kolegica ili uvažene kolege iz opozicije iz Republike Srpske nisu mijenjali članove 68. i 69. što smatramo jasno i opravdanim, da li ćemo mi zatvoriti pravosuđe? Da li ćemo mi imati kadrovski bazen koji će ubuduće popunjavati pravosudne funkcije. Zaista se trebamo zapitati kako će to utjecati na propulzivnost, da li ćemo dakle na Vrhovnom sudu imati kandidate koji će tek u 65 godini se moći možda prijaviti da budu sudije ili ćemo možda imati kandidate koji imaju zrelih 45, a da su počeli u pravosuđu raditi sa 27, 30 godina? Dakle ja govorim kao legalista, ne govorim kako populista niti meni treba. Naravno, borba protiv korupcije je imperativ svih nas ovdje, svi ćemo se oboriti i ja kao tužilac i kolega, nama zakon kaže princip legaliteta, ako imamo dokaze mi moramo pokrenuti krivični postupak bez obzira šta misli javnost, oštećeni, osumnjičeni, mi uglavnom kao tužioci nikome nismo dobri, uvijek jedna strana se protivi našim aktivnostima, ali evo kada neko kaže da zatvaramo sudski sistem ili zatvaramo tužilački sistem, naš mentalni refleks kaže odmah alarm se pali, to je korupcija. Tu će se stvoriti centri moći, tu će se zatvoriti sredine, to će biti podložno tlo za manipulaciju i uticaj.

Mislim, mogao bih o ovoj temi govoriti dugo i široko, ja sam i kroz rad u Tužilaštvu BiH učestvovao u sličnim radnim grupama i mislim da naš glas nikada nije bio dovoljno zastupljen, ali evo ovo je jedna jedinstvena prilika i još jednom se zahvaljujem svima vama.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem gospodinu Karoviću, zaista evo također slično razmišljanje kao i Vaše uvažene kolege.

Ja bi samo zamolio da, uvažene kolegice, da ako možete uvažite činjenicu da ipak imamo i ovdje predstavnike koji nešto govore, pa zaista da ih ne ometamo. Hvala lijepo.

Posljednja prijavljena je gospođa Arsenić Nada, Udruženje sudija Republike Srpske, ako sam dobro pročitao, jesam.

Evo, izvolite.

NADA ARSENIĆ

Ja se prije svega zahvaljujem na prilici da učestvujem u ovom javnoj raspravi.

Mi smo pismene primjedbe već dostavili, one će biti još korigovane i dopunjene, problem nam je bio kratkog vremena da to bude i detaljnije i analitičnije dostavljeno.

Ja ću pokušati ovih pet minuta, ako prekoračim opomenite me, da možda skrenem pažnju na neke činjenice koje nisu iznijete, a koje su relevantne kada je u pitanju rasprava o ovom Zakonu, a to je da, prije svega, kada je pravljeno prvi nacrt, koji je radilo Ministarstvo, nažalost udruženja sudija i tužilaca nisu bila uključena u postupak donošenja tog nacrta zakona, što je bilo bitno, a na šta upućuje i Evropska povelja o Zakonu za sudije. Znači, VTSV, znači Vijeće nije jest jednako sudije, nije jest jednako pravosudna zajednica i sama Povelja pravi razliku, gdje kaže, kada je u pitanju neovisnost pravosuđa, dvije su linije koje treba da se bore da ta nezavisnost bude maksimalna ili optimalna, koliko može, a to je Visoko sudsko i tužilačko vijeće kao neovisan organ koji treba da provodi postupak izbora, imenovanja i karijernog napretka i strukovna udruženja sudija koja treba da se kroz ta udruženja bore za nezavisnost pravosuđa, gdje sudije, koji su inače isključeni iz svakog oblika političke debate, su prema svim konvencijama, preporukama ovlaštene da daju sve primjedbe onim organima vlasti koji donose zakone, a koji se tiču sudija. Ja vam garantujem da su sudije bile od početka involvirane u pripremu i donošenje tog nacrta zakona da bi taj zakon bio sigurno kvalitetniji. Nemojte da usvajamo zakon koji će nakon usvajanja i stupanja na snagu biti odmah predmet izmjena, dopuna ili sudskih postupaka da bi se utvrdile da su pojedine odredbe protivne Ustavu. Znači, ovaj Zakon mora biti kvalitetno urađen upravo da bi bio garant te nezavisnosti.

Ja ću morati prekoračiti ovaj svoj rok da ukažem na još jedno, jednu vrlo bitnu činjenicu, a to su istupi prvo predsjednika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, zatim i saopštenja koje daje Visoki sudski i tužilački savjet u javnost kojim narušava i onako upitan integritet u javnosti pravosuđa, gdje je u biti sav interes VTSV zaštita VTSV-a, a ne neovisnosti pravosuđa. Znači, oni su protiv ovog današnjeg Prijedloga zakona upravo zato što im ograničava mandat i što i prelazne i završne odredbe nisu njima u korist. Znači, to što je VTSV saglasan sa nekim zakonom najmanje znači da je taj zakon pravilan, nego samo pogoduje njima. Znači, sve preporuke, da ih sad ne nabrajam, sva uputstva, sve smjernice, sve deklaracije koje su donijete na nivou Evropske unije propisuju objektivni metod kao jedini metod po osnovu koga se vrši izbor, imenovanje, karijerno napredovanje i ocjena sudija, odnosno tužilaca. Znači, objektivni metod. Kroz ove zakone

provejava obavezno, a kroz pravilnike pogotovo subjektivni metod i taj metod dovodi u, po nama je upitno koliko je onda VTSV objektivan kada vrši izbor, imenovanje kandidata primjenjujući paralelno jedan i drugi metod. Znači, taj subjektivni metod uvijek daje mogućnost manipulacije da se ne izabere onaj ko je kvalitetan nego da se izabere onaj za koga neko pledira da bude izabran na tu funkciju. Znači, a sve, pogledajte sve povelje, sve preporuke idu isključivo i naglašavaju samo objektivni metod. I ja mislim da mi nemamo razloga da ne baštinimo svu tradiciju kada je, pogotovo kad su u pitanju ove evropske zemlje koje primjenjuju kontinentalno pravo, jer i negdje naše zakonodavstvo je uveliko naslonjeno na Opštem građanskom zakonu Austrije i na tim, znači, evropskim standardima i kad pogledate, znači ja sam imala negdje ne dovoljno vremena da pogledam, sve zakone zemalja u okruženju, negdje Italije, Austrije, mislim Mađarske, ovaj, vidjećete da su oni nama mogli biti čvrst temelj da napravimo dobar zakon o Vijeću gdje bi bio primijenjen taj objektivni metod gdje bi se Vijeće svelo na ono što mu je funkcija. Ovako smo mi od Vijeća koje je pogrešno shvatilo neovisnost, neovisnost ne znači da možete da radite šta hoćete. Ne možete biti neovisni u odnosu na zakon i zato ovaj Zakon, ja neću ponavljati što su već rekli učesnici, mora imati odredbe gdje će strogo propisati pravila, gdje se neće poslovnica uređivati određeni postupci, gdje opet dobijamo te subjektivne elementa, a ne da se na osnovu zakona odlučuje, pogotovo kada je u pitanju izbor, imenovanje, formiranje odjela. Svojim istupima predsjednika VTSV-a, možda pravim digresiju, ali pokušavam da kažem ono što je bitno, je stvorio sliku u javnosti da su sudije protiv podnošenja izvještaja i protiv provjere, što je pogrešno. Sudije nemaju ništa protiv toga i dosad smo podnosili izvještaje, nemamo ništa ni protiv provjere, ali ona mora biti striktno zakonski regulisana, mora se zakonom utvrditi kvalifikacija i stručnost onih koji će raditi provjeru, postupak provjere i da se metod provjere ne proglašava službenom tajnom, jer sve evropske povelje kažu da rad Savjeta mora biti transparentan, znači nema tajnih pravilnika i tajnih metoda. A vjerujte, neko je od govornika rekao, i mi smo sigurni da je najveći broj nosilaca pravosudnih i sudijskih funkcija su čestiti ljudi i nećete tu ništa, ali smo mi i te kako zainteresovani, možda više od vas, da korupcija u pravosuđu i tužilaštvu dobije ime i prezime, da ne budemo svi smo isti.

I samo ću još jednu digresiju malu. Kad smo govorili o ovome da li treba nacionalni, koji parametar poštivati. Ovaj Zakon nije se bavio, po meni možda je bitna tema, a to je 2004. godine je prvi put konstituisan VTSV, sada smo u 2016(?) godini, nikad predsjednica VTSV-a nije bila žena.

Zahvaljujem.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem se uvažena gospođa Arsenić.
Ovim smo iscrpili

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

ALBIN MUSLIĆ

Samo polako. Dakle, ovim smo iscrpili naš raspored po pitanju prijavljenih za učešće u ovoj javnoj raspravi. Naravno, ja ću dati priliku i za određene dopune, ako ih imate, također daću

priliku i članovima Ustavnopravne komisije, također ako imaju potrebu da se obrate, jer mi smo to na neki način koncipirali da se mi zadnji eventualno obratimo.

No, prije nego što pređemo na ove dopune da opet pitam ima li možda još neko da bi htio učestvovati u današnjoj javnoj raspravi?

Ako nema, prijave ćemo okončati.

Evo sad imaju dvije dopune, kolega Nezirović. Izvolite.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

ALBIN MUSLIĆ

Predsjednice izvolite.

BOŽIDARKA DUGONJIĆ

Zahvaljujem.

Ja ću zaista vrlo kratko da repliciram na navode gospodina Bosića i Borenovića.

Obzirom da je dosta toga što sam željela reći u odgovoru sadržano u evo malopredašnjem izlaganju kolegice iz Udruženja sudija Republike Srpske. Samo da bude potpuno jasno nemojte da zamjenjujemo teze, problem sudija Vrhovnog suda i to smo ... o tome ćemo se i detaljnije, je li, izjasniti u pismenom mišljenju, apsolutno nije strogoća, niti rigoroznost odredbi o imovinskim provjerama. One mogu da budu stroge koliko god vi želite, ali one moraju da budu jasne, precizne i predvidive u odnosu na onoga na koga se odnose, jer samo takve odredbe ispunjavaju standard kvalitete zakona kojeg zahtjeva jel Ustav, prije svega, i na kraju ono što je sastavni dio tog Ustava, to je Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava, koja ima primat. U tom kontekstu želim da to bude jasno, znači u dijelu našeg izjašnjenja koji se odnosi na jasnoću zakona u nizu odredbi na koje smo ukazali, a to se odnosi i na drugi prijedlog svugdje gdje nije udovoljen, udovoljeno tom standardu kvalitete zakona to se odnosi i na važeći Zakon o VSTV-u u svim takvim odredbama. Znači, izričito smo i danas rekli i evo ponavljam pojasnićemo detaljnije i u pismenom mišljenju zašto smatramo da takve odredbe nisu prihvatljive ni u jednom, ni u drugom prijedlogu i nije nešto što nije popravljivo. Toliko.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Ja bih samo zamolio da ipak ne napravimo Parlament od javne rasprave, naravno sugestije i sve ostalo su dobrodošle, ali ne bih to nazvao više replikom možda da bude neka dopuna.... Je li tako, ali bitno je da sadržinski ipak ovo sada ne bude nešto što bi eventualno dodatne podjele na neki način produciralo.

Transparensi izvolite, oprostite, okej.

Gospodin Nezirović, izvolite.

GORAN NEZIROVIĆ

Ja ću vrlo kratko... dakle ovdje je postavljeno pitanje, je li mogu govoriti, dakle, a i sam sam ga postavio, dakle da je vrlo ozbiljno pitanje pred nama i to odnosno da damo odgovor – da li je dobra orijentacija u Zakonu da sudije i tužioci, odnosno članovi Vijeća stupaju, preuzimaju dužnost tek nakon provjere izvještaja, kad dobiju pozitivnu provjeru? Dakle, ja ne tvrdim da je pravilno ni jedno, ni drugo, nego samo kažem da je to vrlo ozbiljno pitanje. E sad povodom tog mog izlaganja je rečeno – zar ćemo čekat dvije godine da se provjeri. Ja nudim jednostavno rješenje, u Zakonu stoji da će se poziv za izbor, odnosno imenovanje sudskih članova Vijeća objaviti devet mjeseci prije prestanka ranijeg saziva, a za vansudske šest mjeseci. Vrlo je jednostavno u Zakonu propisati da se ti izbori trebaju okončati najmanje tri mjeseca prije prestanka ranijeg saziva i u ta tri mjeseca po pravilu bi, pogotovo ako ojačamo Odjel za provjeru imovinskih kartona, bi se taj, provjera tih izvještaja mogla okončati. Dakle, ponavljam ovo što je buduća predsjednica Vrhovnog suda rekla, mi nismo protiv rigoroznog dubinskog, masivne provjere imovine. Dakle, navešću samo jedna primjer, Evropska komisija je u svom posljednjem izvještaju rekla da BiH pokazuje ozbiljne znakove zarobljene, odnosno preuzete države. Sama ta činjenica govori da trebamo imati i u pravosuđu ovakav, ovakvu dubinsku provjeru imovinskih kartona. Ali molim vas lijepo, odredbe moraju biti jasne, predvidive, ne smiju stvarati rizik od i pretjeranu opasnost da provjera imovinskih kartona zapravo bude prvo netačne da rezultate, a druga stvar da dovede do mogućnosti odstranjivanja nepoželjnih sudija ili tužilaca iz sudskog, odnosno tužilačkog sistema.

Postavilo se pitanje da li se ovo može popraviti? Da, oba zakona se mogu popraviti i to prilično brzo, ja sam siguran da se to za mjesec dana može uraditi, a mogli smo to uraditi, i kao što je koleginica maloprije rekla, da smo u ovoj komisiji imali najbolje stručnjake ove države, a imamo ih mnogo, jer dozvolite pogrešan je manir koji se sve više uspostavlja, da u radnoj grupi budu predstavnici VSTV-a. VSTV daje, ima Komisiju za legislativu koja daje svoje mišljenje o pravosudnim zakonima, a mandat VSTV-a, dakle, ni po vašem prijedlogu ni nekom drugom nije da piše zakone, za to postoje radne grupe, a VSTV, prije svega, treba da da mišljenje o tim zakonima.

Dakle, završavam sa sljedećim, ovo kažem kao građanin, dakle ja mislim da je primarni interes ove države da se ovaj Zakon usvoji, naravno da se ispune ovi minimalni kriteriji kvaliteta Zakona. Zbog čega to kažem? Dakle, to je jedini način da otvorimo, dakle, poglavlja sa Evropskom komisijom i da se javne vlasti ove države počnu baviti stvarnim racionalnim problemima, da, da, dakle građana ove države, a ne da ponovo gubimo vrijeme u iracionalnim raspravama što evo gledamo već tridesetak godina.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Ja sam napravio očito jedan propust prilikom zaključivanja ovog dijela za prijave, dakle sad pozivam Mirsadu Karahmetović članica Udruženja sudija Federacije BiH.

Izvolite.

MIRSADA KARAHMETOVIĆ

Dobar dan, zahvaljujem se na prilici da govorim i zahvaljujem se na ovom pozivu na javnu raspravu.

Udruženje sudija Federacije, da se predstavim ja sudija Općinskog suda u Sarajevu i član Upravnog odbora Udruženja sudija Federacije, predsjednica Ogranka Sarajevo. Pridružujemo se, naše Udruženje pridružuje se komentarima, sugestijama svih kolega koji su danas iznosili svoje stavove i primjedbe na Nacrt zakona s tim da bi naglasila da naše primjedbe se odnose, dakle, generalno i na prethodni Nacrt zakon i na ovaj koji je u proceduri parlamentarnoj. Znači, ne pravimo neku razliku između ova dva nacrti zakona, samo želimo da bude kvalitetno usvojen i podržavamo reformske zakone apsolutno. Kolege su danas puno govorile, s čime se mi apsolutno slažemo, da treba uglavnom regulirat zakonom, a ne podzakonskim aktima, pitanja koja se tiču napredovanja i provjere imovine sudija i tužitelja.

Ja bih samo, o čemu danas niko nije govorio, naglasila da se mi izričito protivimo odredbama, novim odredbama u ovom Nacrtu zakona o VSTV-u, koje nisu bile u aktuelnom, a koje su isto tako u ovom Nacrtu zakona o VSTV-u koje je Ministarstvo pravde pripremlilo, a odnose se, a to su odredbe Zakona koje se tiču analitičke ocjene sudija i tužitelja, znači član 147. do 155. Zakona. Znači, navedenim, uvođenjem analitičke ocjene, znači uvode se subjektivni kriteriji koji nisu podložni objektivnoj kontroli, ugrožava se pravo stranaka na suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom u smislu člana 6. stav (1) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, ali i ustavnog načela o podjeli vlasti i sudijskoj samostalnosti. Dakle, apeliram da razmislite o ovim normama, jer se normiranjem, odnosno uvođenjem subjektivnog ocjenjivanja od strane predsjednika odjeljenja sudijskih, od strane sudija kantonalnog suda uvodi analitička ocjena, odnosno subjektivna ocjena o radu sudije gdje se uvode i neke neprecizne norme kao što je komunikativnost sudije i plašim se da će to naići na zloupotrebe prilikom ocjenjivanja sudije. Zapravo želimo samo da se sudija, odnosno njegov rad objektivno normira.

I još jednu stvar bi istakla, danas smo čuli vezano za član 4. stav (5) ovog Nacrta zakona neke primjedbe, ja ne vidim ništa sporno u tom članu 4. stav (5) Zakona koji kaže – sastav Vijeća u pravilu odražava sastav naroda u BiH u skladu sa Ustavom BiH.

Eto, to želim da kažem.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Predstavnica Transparens internešenela. Izvolite.

IVANA KORAJLIĆ

Hvala.

Evo i ja bih samo iskoristila priliku za jednu dopunu, nešto što sam zaboravila spomenuti možda na početku samom, a to je da i što možda nismo čuli da se dovoljno diskutovalo u daljem toku, je vezano za imenovanje ovih tzv. vanjskih članova VSTV-a gdje smatramo zaista da se procedure moraju vrlo jasno propisati, uključujući i kriterijume i transparentne procedure izbora

vanjskih članova. Ovako sada kako imamo i u postojećem, a evo i u ovome što je predloženo, da Vijeće ministara imenuje jednog čisto na prijedlog ministra pravde, što znači može da bilo koga predloži tu ili dio koji bira Zastupnički dom gdje isto nije adekvatno propisano na osnovu čega, kako, kojih kriterijuma. Za advokate smo i ranije govorili, to je sad pitanje rasprave koja traje godinama, jesu li u sukobu interesa, nisu li u sukobu interesa kao članovi VSTV-a. Posebno treba imati u vidu da procedure unutar advokatskih komora su takođe dovodene u pitanje kada govorimo o izboru ispred advokatskih komora za članove VSTV-a i naš prijedlog se ovdje, koji smo dostavili, odnosio da se zapravo svi ovi vanjski članovi, a da se tu dozvoli, naravno, i učešće akademske zajednice, potencijalno i civilnog društva, da zapravo se vrši od strane Parlamentarne skupštine BiH gdje bi se jasno propisala procedura nadležne komisije, transparentan proces, kriterijumi i slično, odnosno da to radi Predstavnički dom, s druge, da ne bismo imali dalje zloupotrebe u daljoj proceduri. To je što se tiče dopune i mislim da je vrlo važno pitanje na koje treba obratiti pažnju i popraviti ono što smo imali do sada u praksi.

Takođe mislim da trebamo uzeti u obzir sve ono što su bili problemi u prethodne dvije godine u primjeni onih posljednjih izmjena Zakona o VSTV-u i u smislu načina na koji je propisana procedura, uloga samog odjela. Dakle, mi jesmo za najstrožije procedure kada govorimo o kontroli imovinskih kartona i posljedica kada se radi o negativnim provjerama. Međutim, da bi se to moglo provoditi mora biti jasno propisane nadležnosti, jesmo imali dakle možda odlazak u ekstrem od strane pojedinih predstavnika pravosudne zajednice koji su pokretali pitanje prava na privatnost i slično, međutim gdje se ne uzima dovoljno, je li, javni interes u ovoj situaciji, ali s druge strane moraju biti jasno propisane uloge, nadležnosti i procedure i predvidljivost, to je ono što je već ranije govoreno.

Ja bih na kraju samo još iskoristila priliku da uputim jedan apel, dakle, svima koji su uključeni u proces i vama koji ćete na kraju usvajati Zakon, donositi odluku o tome i predlagačima i kada govorimo o današnjim predlagačima ovoga prijedloga i predlagačima od strane kada govorimo o Ministarstvu pravde. Dakle, vratimo se ... sudija Nežirović je već govorio, dakle ne treba mnogo da se unaprijedi, prijedlozi su dolazili sa raznih strana. Evo kada govorimo o onome što je Transparensi internešenal radio mimo ovih prijedloga koje smo slali, mi smo slali i analizu amandmana koje je VSTV upućivao u odnosu na ono jesu li unapređenje ili nisu napređenje. Trebamo, naravno, uvijek voditi računa o tome da VSTV ima specifičnu ulogu ovdje i da su se više u ovom procesu bavili svojim pravima i svojim položajem nego zaista unapređenjem samog Zakona. Mislim, ja ću biti potpuno otvorena. S te strane ne možemo ni uzimati mišljenje VSTV-a kako neko sveto slovo i ako je ono negativno da stanemo sa procesom. Ali naravno treba uzeti u obzir i kao i komentare i prijedloge koji su dolazili od strukovnih udruženja, civilnog društva, sve ono što ima smisla naravno, ali prvenstveno preporuke koje su došle još davno od Venecijanske komisije koje ni u jednom, ni u drugoj verziji prijedloga nisu ispoštovane. Dakle, i ponovo ćemo doći u proceduru potencijalno da usvojimo našto što neće ispuniti standarde, sa čime ćemo se patiti u narednom periodu ponovo, pitanje je koliko će biti provodivo, a izgubili smo godine na pripremi ovog prijedloga eto. I s druge strane mi smo slali takođe, ja mislim i svim klubovima u Predstavničkom domu, poređenje između ova dva prijedloga u smislu onoga koliko ili ne adresiraju preporuke Venecijanske komisije, nije teško, dakle, kroz tabelu pogledati, mislim da je sve dostupno i da su svi uslovi ispunjeni da se unaprijedi značajno ovaj prijedlog.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem.

Obzirom da smo već konstatirali da nema prijavljenih učesnika preostalo mi je sad da pozovem poslanike, evo prvi se javio kolega Emrić, a nakon njega neka se pripremi kolega Petković koji je poslanik, a ujedno i advokat.

Izvolite kolega Emrić.

JASMIN EMRIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući.

Žao mi je što nisam bio u mogućnosti da pratim tok cijele javne rasprave, ali ovo što sam pratio za mene lično je veoma korisno, mislim da je produktivno i na kraju samo jedna sugestija, nama će biti od velike pomoći, mislim na zastupnice i zastupnike, da primjedbe i komentari, da primjedbe i komentare prate i konkretni prijedlozi odredbi Zakona kako bi trebalo nešto urediti, da bi onda mi mogli komparirati i radi efikasnosti rada odlučivati o tome da li je ta primjedba prihvatljiva ili nije prihvatljiva, odnosno kako bi se lakše o svemu tome odlučivalo i naravno zahvaljujem svima koji su sudjelovali u javnoj raspravi.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem uvaženi kolega, zaista je sugestija na mjestu.

I evo na kraju zamjenik predsjedavajućeg Ustavnopravne komisije, kolega Petković. Izvolite.

MILAN PETKOVIĆ

Hvala uvaženi predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, uvaženi članovi diplomatskog kora, predstavnici ambasada, kolegice i kolege iz pravosudne zajednice, prije svega.

Ja sam došao danas ovdje da slušam, a ne da govorim i ne da pričam i izuzetno mi je drago što je veliki broj kolega iz pravosuđa danas uzeo učešće i dao nam konkretne sugestije na ovaj Prijedlog zakona. Nekada sam i negdje sam već govorio i komentarisao da je ovo možemo reći slobodno jedan, jedna vrsta sistemskog zakona, ovo nije jedan običan zakon, ovo je zakon koji može usmjeriti u jednom drugom ili u istom pravcu pravosuđe BiH, da li će ono ići u smjeru reforme pravosuđa ili ćemo zadržati postojeće stanje ili ćemo nazadovati. Ja sam neko ko ima 15 godina iskustva rada u pravosuđu i u advokaturi, od završetka fakulteta, od prvog dana radnog, ili dana danas sam u advokaturi profesionalno i član Advokatske komore Republike Srpske iz tog razloga uvijek oprezno govorim kada su u pitanju ovi zakoni koji se tiču pravosuđa, jer znam da je to ipak jedna zajednica koja zahtjeva visoko poštovanje i ne volim i nikada ne iznosim olako bilo kakve komentare na ove zakone. Ja sam posebno takođe i zahvalan kolegama iz, predlagačima ovoga Zakona, ali odma da kažem i da istaknem jednu svoju kritiku, mislim da je ovo bilo preambiciozno i ako je se išlo s tim da se postigne neki politički cilj to je potpuno opravdano i legitimno, čak je i poželjno da poslanici predlažu zakone i nemamo ništa protiv toga, ali smatram da donijeti ovakav Zakon, predložiti ga i na neki način ne saslušati zajednicu stručnu i stručnu

javnost bi bilo potpuno pogrešno. Ja od njih kao predlagača kad uzmemo u obzir sve današnje komentare, kad uzmemo u obzir komentare i sve primjedbe koje nam je dostavio VSTS, a onda i udruženja sudija i tužilaca i pojedinačno i sudija i tužilaca iz Republike Srpske i iz Federacije BiH moramo biti iskreni i reći da apsolutno pravosudna zajednica ne podržava ovaj Prijedlog zakona ili pak ima ozbiljne primjedbe na ovaj Zakon. To znači da se kolege koji su predlagači moraju zašiljiti olovku i vidjeti na koji način ispraviti ovaj Zakon, odnosno da li ćemo mi kao poslanici uvažiti i/ili predložiti nove amandmane i da li se uopšte može ovakav jedan prijedlog popraviti amandmanski. Iz tog, kažem, razloga mislim da je ovo danas bilo korisno. Opet kažem, svaka čast kolegama, je nemam nikakav problem to da priznam i to znaju oni koji prate ili koji su sa mnom radili kroz moj politički rad da ja nemam problema da kažem, pogotovo kad su stručne teme u pitanju da kažem i da zahvalim kolegama iz opozicije što su predložili zakon, pokrenuli su ovo pitanje, pomjerali su ga malo iz jednoga kolosijeka koji je bio, kojim su išli VSTS, Ministarstvo pravde, natjerali malo da se to razbudi, ali mislim da se to ipak treba vratiti u kolosijek, način da to Ministarstvo pravde predloži taj zakon koji će podržati, kažem, stručna javnost. Moramo uvažiti i VSTS koliko god, vidim da ima ovdje i kolega sudija i tužilaca koji se možda nisu saglasni sa radom VSTS-a, ali to je isto kao što veliki broj građana nije saglasan sa radom Predstavničkog doma. Vi ste ih birali, na koji način to je već ... pitanje, isto kao što nama dođe pa mi trpimo kritike i kažemo nije legitiman Predstavnički dom, odnosno nije on, nisu dovoljno stručni, nisu dovoljno kvalitetni, da, ali nas su građani izabrali na ovaj ili na onaj način. Tako isto i VSTS, kada kritikujete VSTS, imate pravo da kritikujete, isto kao što građani imaju pravo da kritikuju vlast, ali oni su izabrani, to je suština. Tako da, kažem, kada uzmemo, ja sam pročitao detaljno primjedbe VSTS-a koje su nam ranije dostavljene, ja sam stvarno vidio ovdje ogroman broj primjedbi s kojima se u nekim stvarima i lično slažem, to jes sam saglasan, tako da evo nam svima zadatka da do 31. dostavimo još dodatne primjedbe, a vama još jednom zahvaljujem, evo i kao zamjenik predsjedavajućeg ove Komisije na dolasku i na aktivnom učešću.

Hvala.

ALBIN MUSLIĆ

Zahvaljujem se kolegi Petkoviću.

Meni ne preostaje ništa drugo nego da konstatiram da je u javnoj raspravi ukupno učestvovalo 18 prisutnih članova, dakle što iz pravosuđa, što iz Parlamentarne skupštine BiH. Također još jedanput sve nas na neki način podsjećam da zaista bi nam koristilo kao Ustavnompravnoj komisiji, a naravno i Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH kada bi sve vaše sugestije, stavovi, mišljenja, amandmani na određene članove predmetnog zakona kada bi uputili na službenu stranicu Ustavnompravne komisije, dakle upkpd@parlament.ba i mi ćemo naravno sve to uzeti u obzir kako bi kao Ustavnompravna komisija informirali Predstavnički dom o obavljenoj javnoj raspravi. Također podsjećam kolege poslanike, koji imaju mogućnost amandmanskog djelovanja u narednoj fazi, da pripreme amandmane vodeći se osnovnim ciljem, a to je nezavisnost i nepristranost pravosuđa u BiH. Ovo je zakonsko rješenje koje je potrebno u BiH, koje će pomiriti, po meni, dva nekakva krajnja cilja. Jedno je kvalitet pravosuđa sa jedne strane i vraćanje povjerenja, a koje je već izgubljeno u određenim segmentima od strane građana. I ono što je vrlo važno, također, da ispunimo uslove na putu BiH ka Evropskoj uniji. Naravno, svi smo mi ovdje, po meni, na istom putu, možda imamo različite poglede na određena rješenja, zato upravo postoji i ova javna rasprava, postoji mogućnost da kroz amandmansku fazu, koliko je god to moguće, da ovaj predmetni propis unaprijedimo i da krenemo ka narednim fazama, a to

podrazumijeva i usvajanje od strane Doma naroda i u konačnici objava u „Službenom glasniku BiH“. Sve kažem ako, ako to uspije proći kroz parlamentarnu proceduru.

Meni ne preostaje ništa drugo da se svakom od vas ponaosob zahvalim na dolasku, na učešću u ovoj javnoj raspravi i ovim konstatiram da je javna rasprava po Prijedlogu zakona o VSTV-u okončana.

Svima vama još jedanput hvala i sretan put kući, doviđenja.